

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra humanitních věd

Diplomová práce

**Politické aspekty územní samosprávy – rozhodování o
klíčových záležitostech obcí**

Bc. Veronika Brožíková

© 2017 ČZU v Praze

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Veronika Brožíková

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Politické aspekty územní samosprávy – rozhodování o klíčových záležitostech obcí

Název anglicky

Political Aspects of Local Government – decision making on key issues of municipalities

Cíle práce

DP se soustředí na problematiku rozhodovacích mechanismů v rámci obecních samospráv, konkrétně na rozhodování o investičních akcích a při schvalování obecních rozpočtů. Dosavadní výzkumy ukazují, že ke střetům rozvojových vizí a štěpení uvnitř lokálních komunit dochází většinou právě v investičních a rozpočtových otázkách. Cílem je posoudit, zda lze nalézt společné proměnné, které stojí v pozadí samosprávných rozhodnutí a jak významnou úlohu v jeho rámci sehrávají. V souladu s cílem hledá práce odpovědi na dva okruhy otázek souvisejících jednak s tím, kdo stanovuje cíle obecních samospráv a dále jaké jsou vnitřní politické mechanismy rozhodování.

Metodika

Logika šetření je formována heterogenitou české sídelní struktury. Text práce je syntézou zjištění získaných prostřednictvím případových studií vybraných obcí správního obvodu města Nýřany (město s pověřeným obecním úřadem). Kritérii výběru municipalit jsou velikost (lidnatost), rozpočtové příjmy, personální stabilita či proměnlivost místních zastupitelstev a exekutivních orgánů. Data o obcích jsou získána studiem dostupných dokumentů a zejména polostandardizovanými rozhovory s představiteli samospráv. Text DP pracuje s předpoklady, že velikost a bohatství obcí (velikost rozpočtu obce) jsou proměnnými, které mají vliv na rozmanitost aktérů, kteří usilují o prosazení určitého politického rozhodnutí a dále, že sociální kapitál politických aktérů, který je částečným důsledkem mnohaletého působení v politickém či správním postu, je předpokladem k významnému vlivu na rozhodování v obcích.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

rozhodování, územní samospráva, obec, starosta obce, zastupitelstvo, politika

Doporučené zdroje informací

BALÍK, Stanislav. Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky. 1. vyd. Praha: Grada, 2009. 250 s. ISBN 978-80-247-2908-4.

BALÍK, Stanislav. Studie ke komunálním volbám 2010. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2012. 138 s. mimo edice. ISBN 978-80-210-5854-5.

BEKKERS, V J J M. *Governance and the democratic deficit : assessing the democratic legitimacy of governance practices*. Aldershot, England ; Burlington, VT: Ashgate Pub. Ltd., 2007. ISBN 0754649830.

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. Demokracie v lokálním politickém prostoru: [specifika politického života v obcích ČR]. 1.vyd. Praha: Grada, 2010. 224 s. ISBN 978-80-247-3061-5.

KOSTELECKÝ, Tomáš, MIKEŠOVÁ, Renáta, POLÁKOVÁ, Markéta, ČERMÁK, Daniel, BERNARD, Josef, ŠIMON, Martin. Geografie výsledků parlamentních voleb: vzorce volebního chování v Česku 1992-2013. 1.vyd. Praha : Sociologický ústav AVČR, 2015. 209 s. ISBN 978-80-7330-284-9

Předběžný termín obhajoby

2017/18 ZS – PEF (únor 2018)

Vedoucí práce

Ing. Radek Kopřiva, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 26. 10. 2017

prof. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 1. 11. 2017

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 27. 11. 2017

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci "Politické aspekty územní samosprávy – rozhodování o klíčových záležitostech obcí" jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 28.11. 2017

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala panu Ing. Radku Kopřivovi Ph.D za odborné konzultace a cenné rady, které mi poskytl během zpracování této diplomové práce. Dále bych také chtěla poděkovat starostům a místostarostům vybraných obcí okresu Plzeň - sever za poskytnutí informací v rámci uskutečněných rozhovorů.

Politické aspekty územní samosprávy – rozhodování o klíčových záležitostech obcí

Souhrn

Diplomová práce se zabývá problematikou rozhodovacích mechanismů v oblasti rozhodování o investičních akcích a při schvalování rozpočtů obecních samospráv.

Teoretická část práce popisuje lokální demokracii, komunální politiku, strukturu obecní samosprávy až po problematiku rozhodování v obcích. V úvodu části praktické je uvedena charakteristika pěti vybraných obcí správního obvodu města Nýřany. Součástí praktické části je také vyhodnocení dat získaných prostřednictvím polostandardizovaných rozhovorů se zástupci vybraných obcí.

Klíčová slova: rozhodování, územní samospráva, obec, starosta obce, zastupitelstvo

Political Aspects of Local Government – decision making on key issues of municipalities

Summary

The dissertation deals with issues of decision making mechanisms in decision making area on investment events and in budget approvals of municipal self-governments. The theoretical part of the dissertation describes local democracy, municipal policy, the structure of municipal self-governments and the issue of decision making in municipalities. The introduction of the practical part presents the characteristics of five selected municipalities in the administrative district of Nyrany. The evaluation of data obtained by semi-standardized interviews with representatives of selected municipalities is also one part of the practical part.

Keywords: decision making, local government, municipality, mayor of municipality, municipal council

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíl práce a metodika	11
2.1 Cíl práce	11
2.2 Metodika	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Lokální demokracie.....	12
3.1.1 Dělení lokálních modelů demokracie	13
3.2 Komunální politika.....	15
3.3 Struktura obecní samosprávy	16
3.3.1 Obec	17
3.3.2 Funkce obcí.....	18
3.3.3 Financování obcí.....	19
3.3.4 Orgány obce.....	21
3.3.4.1 Zastupitelstvo obce	21
3.3.4.2 Rada obce	23
3.3.4.3 Starosta obce.....	24
3.3.4.4 Obecní úřad	25
3.3.4.5 Ostatní orgány	26
3.3.4.6 Občan obce	27
4 Rozhodování v obci	28
4.1 Problémy rozhodování v rámci veřejného sektoru.....	32
5 Praktická část	34
5.1 Správní obvod Nýřany	34
5.1.1 Město Nýřany	34
5.1.1.1 Organizační struktura města	34
5.1.1.2 Obyvatelstvo města Nýřany	35
5.1.1.3 Organizace a složky zřizované městem.....	36
5.1.1.4 Vzdělávání a školství.....	36
5.1.1.5 Zdravotnictví a sociální péče.....	37
5.1.1.6 Doprava	38
5.1.1.7 Kulturní a sportovní možnosti	38
5.1.2 Město Touškov	38
5.1.2.1 Organizační struktura města	39

5.1.2.2	Obyvatelstvo.....	40
5.1.2.3	Vzdělávání a školství.....	41
5.1.2.4	Zdravotnictví a sociální péče.....	41
5.1.2.5	Doprava	42
5.1.2.6	Kulturní a sportovní možnosti.....	42
5.1.3	Obec Pernarec	43
5.1.3.1	Organizační struktura obce.....	43
5.1.3.2	Obyvatelstvo.....	44
5.1.3.3	Vzdělání a školství	44
5.1.3.4	Zdravotnictví a sociální péče.....	45
5.1.3.5	Doprava	45
5.1.3.6	Kulturní a sportovní možnosti.....	45
5.1.4	Obec Úněšov.....	46
5.1.4.1	Organizační struktura	46
5.1.4.2	Obyvatelstvo.....	47
5.1.4.3	Vzdělání a školství	47
5.1.4.4	Zdravotnictví a sociální péče.....	47
5.1.4.5	Doprava	48
5.1.4.6	Kulturní a sportovní možnosti.....	48
5.1.5	Obec Krsy	48
5.1.5.1	Organizační struktura	48
5.1.5.2	Obyvatelstvo.....	49
5.1.5.3	Vzdělání a školství	49
5.1.5.4	Zdravotnictví a sociální péče.....	50
5.1.5.5	Doprava	50
5.1.5.6	Kulturní a sportovní možnosti.....	50
5.2	Analýza vybraných představitelů samospráv.....	50
5.2.1	Rozhovory se starosty a místostarosty obcí.....	51
6	Diskuse	59
7	Závěr.....	62
8	Seznam použitých zdrojů	64
9	Seznam tabulek	76
10	Přílohy	76

1 Úvod

V obcích České republiky má zastupitelstvo obce zcela zásadní postavení, protože je přímo voleno občany a je mu svěřena odpovědnost za rozhodování v rámci samostatné působnosti obce. I přes fakt, že je zastupitelstvo hlavním aktérem v oblasti rozhodování, nemusí být jediný a klíčový navrhovatel rozvojových možností obce.

Tato práce se zaměřuje na výzkum vnitřních procesů obecních samospráv, které se odehrávají např. při rozhodování o investičních akcích a rozpočtových otázkách. V různých obcích bývá výkon samosprávy často odlišný. Cílem práce je odpovědět na otázky, jaká je podoba samosprávy ve zkoumaných obcích s rozdílným počtem obyvatel? Kdo přichází s návrhem investiční akce v obci? Zda se zastupitelstvo obce schází před veřejným zasedáním a za jakým účelem? Jakým způsobem je sestavován rozpočet obce a zda je rozpočet obce zdrojem konfliktů mezi jednotlivými zastupiteli? Na tyto uvedené otázky a mnoho dalších bude zodpovězeno v závěru práce prostřednictvím dat zjištěných formou rozhovorů se zástupci vybraných obcí.

Práce se skládá ze dvou částí. První kapitoly této práce se věnují teorii. Je zde popsána lokální demokracie, komunální politika, struktura obecní samosprávy až po problematiku rozhodování v obcích. Druhá část práce je praktická a popisuje vybrané obce správního obvodu Nýřany. Dále je zde uvedena metodika a výsledky provedeného výzkumu. Informace byly získány prostřednictvím dostupných dokumentů a polostandardizovaných rozhovorů se zástupci obcí.

2 Cíl práce a metodika

2.1 Cíl práce

Diplomová práce se soustředí na problematiku rozhodovacích mechanismů v rámci obecních samospráv, konkrétně na rozhodování o investičních akcích a při schvalování obecních rozpočtů. Cílem je posoudit, zda lze nalézt společné proměnné, které stojí v pozadí samosprávných rozhodnutí a jak významnou úlohu v jeho rámci sehrávají. V souladu s cílem hledá práce odpovědi na dva okruhy otázek souvisejících jednak s tím, kdo stanovuje cíle obecních samospráv a dále jaké jsou vnitřní politické mechanismy rozhodování.

2.2 Metodika

Logika šetření je formována heterogenitou české sídelní struktury. Text práce je syntézou zjištění získaných prostřednictvím případových studií vybraných obcí správního obvodu města Nýřany (město s pověřeným obecním úřadem). Data o obcích jsou získána studiem dostupných dokumentů a zejména polostandardizovanými rozhovory s představiteli samospráv. Text diplomové práce pracuje s předpoklady, že velikost a bohatství obcí (velikost rozpočtu obce) jsou proměnnými, které mají vliv na rozmanitost aktérů, kteří usilují o prosazení určitého politického rozhodnutí a dále, že sociální kapitál politických aktérů, který je částečným důsledkem mnohaletého působení v politickém či správním postu, je předpokladem k významnému vlivu na rozhodování v obcích.

3 Teoretická východiska

3.1 Lokální demokracie

Existují dva typy demokracie, jedná se o demokracii přímou a zastupitelskou. Přímá demokracie vznikla v 5. století př. n. l. v městských řeckých státech, jejíž vznik R. Dahl pojmenoval první demokratickou transformací. Přímá demokracie v této době byla spjata s lokálním politickým prostorem, který zastupovaly úzké komunity městských států. V těchto antických státech došlo k rozvoji systému, který byl postaven na kolektivním rozhodování a na přímém podílení se občanů na politice.¹ Všichni občané byli povinni se zúčastnit hlasování při volbě soudců a velitelů. Každý občan disponoval jedním hlasem a rozhodovala prostá většina. Demokracie se v této době vztahovala pouze na svobodné občany, rodilé na daném území. Otroci, cizinci a ženy zde neměli výrazné postavení a demokracie se jich příliš netýkala. Platón i Aristoteles byli kritici této podoby přímé demokracie, protože se na rozhodování v dané obci podíleli nemajetní a nemoudří. V současné době bychom našli prvek přímé demokracie v referendu, ve kterém se občané podílejí přímým hlasováním na rozhodnutí o jednotlivých politických problémech.²

Práce se bude věnovat především druhému typu demokracie, tj. zastupitelské demokracii, kterou R. Dahl označil jako druhou demokratickou transformaci.³ Zastupitelská demokracie obsahuje téměř všechny znaky demokracie, jakými jsou: rovnost občanů, zásada plurality, dočasnost politické moci, kontrola lidu nad užitím moci, dělba moci, uplatnění většinového principu a ústavnost. Všechny tyto prvky jsou charakteristické pro moderní zastupitelskou demokracii.⁴ Zastupitelská demokracie je tedy založena na vztahu mezi politikou a občany, kdy si občané sami volí své zastupitele.⁵

Tento typ demokracie lze aplikovat pouze jen v ekonomicky vyspělých zemích, kde došlo k rozvoji tržních vztahů a společnosti. Důležitá je i úroveň vzdělanosti občanů

¹ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 9

² ČMEJREK, Jaroslav, KUBÁLEK, Michal, PÁTEK, Zděnek, DOSTÁL, Pavel. *Moderní společnost a problémy politiky*. 2004, s. 96-97

³ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 10

⁴ ČMEJREK, Jaroslav, KUBÁLEK, Michal, PÁTEK, Zděnek, DOSTÁL, Pavel. *Moderní společnost a problémy politiky*. 2004, s. 98-100

⁵ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 10

a úroveň kultury dané společnosti, protože pokud je daná země zaostalá a nemá rozvinutou strukturu společnosti, je těžší prosadit v této zemi demokracii.⁶

Lokální demokracie je z hlediska normativního přístupu založena na vztahu mezi místní vládou a občanskou společností. Hlavními klíčovými demokratickými procesy jsou: pravidelné volby, právo politické opozice a menšin na vyjádření svých představ, možnost alternace vlád, uznání a ochrana základních občanských a politických práv a právo na osobní rozvoj. Občanství a komunita jsou tedy jedny ze základních klíčových pojmů lokální demokracie, protože občanská participace je základní princip fungování lokálního společenství. Poctivá a moudrá společnost je důležitá pro vznik dobré vlády a rozmach sociální prosperity.⁷ „Moderní normativně orientovaná pojetí lokální demokracie se primárně (nikoli však shodně) zaměřují na úroveň a šíři zapojení všech občanů komunity do místního politického prostoru.“⁸

Studie zabývající se otázkou dopadů velikosti obce na místní kulturní, politický, sociální a ekonomický život lze zařadit do oblasti lokální demokracie z hlediska deskriptivního přístupu. Deskriptivně orientované teorie kladou důraz na odlišné politické prostředí, ve kterém demokratické instituce figurují. Dochází k odlišování demokratických institucí na úrovni lokální od institucí působících na vyšší politické úrovni.⁹

3.1.1 Dělení lokálních modelů demokracie

Proces organizace kandidatury je jedním z nejdůležitějších kritérií dělení obcí na venkově z pohledu lokálních demokratických modelů. Nelze opomenout i některé varianty definičních kritérií, kterými jsou: velikost obce a zastupitelstva, rozsah sociálního prostoru (provázanost lokálních sociálních sítí), formát stranického spektra, podobu místní politiky (resp. soutěživost systému), způsob formování předvolebních a povolebních koalic, úroveň podílení se občanů na místním politickém životě, vzorce volebního chování místních voličů atd. Sestavování kandidátních listin probíhá na základě vzorců chování, které má daná obec zažité a toto sestavování je vzhledem ke své ojedinělosti snadno použitelné pro

⁶ ČMEJREK, Jaroslav, KUBÁLEK, Michal, PÁTEK, Zdeněk, DOSTÁL, Pavel. *Moderní společnost a problémy politiky*. 2004, s. 100

⁷ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 12-13

⁸ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 14

⁹ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 15-17

stanovení hranice mezi malými a většími obcemi. Proces organizace kandidatury je hlavní, někdy i jediná předvolební aktivita v malých obcích.¹⁰

„ Model předvolebního sestavování kandidátních listin vyplývá z formátu lokálního stranického systému na volební úrovni (ve smyslu jeho plurality), a zejména z charakteru volebního boje o hlasy voličů (úroveň rivality), který je již z podstaty předurčen zavedeným mechanismem stranického systému na úrovni zastupitelského orgánu, tj. předpokládaným modelem povolebního sestavování lokální vlády, způsobem dosahování konsenzu a vztahem mezi lokální vládou (či případnou exekutivní koalici) a opozicí (pokud vůbec existuje).“¹¹

Mezi hlavní kritéria, která vymezují základní modely tvorby kandidátních listin, patří forma stranického systému a úroveň rivality. Na základě kombinací těchto kritérií a jejich dalších rozlišení dostaneme typologii lokálních modelů demokracie, díky níž rozlišujeme obce do čtyř diferenciovaných skupin. Mezi tyto skupiny řadíme neparticipativní model, apoliticko-demarchistický pojem, kompetitivní model a model konsenzuální.¹²

Neparticipativní model je tvořen těmi skupinami obcí, jejichž obyvatelé nemají zájem o podílení se na rozhodování a minimální účasti na volbách. Aktivita před volbami se vztahují na úzký okruh obyvatel obce. Model apoliticko-demarchistický zahrnuje obce, ve kterých kandiduje pouze jeden politický subjekt. Počet zvolených zastupitelů není vyšší než počet kandidátů na kandidátní listině a výsledky voleb jsou již předem patrné. Oproti předchozímu modelu je tento model rozlišný z hlediska zájmu obyvatel o místní politiku dané obce. Konsenzuální model je v podstatě vyvinutější typ obcí apoliticko-demarchistického modelu. Hlavním volebním cílem je zde také obsazenost křesel zastupitelstva, ale volební výsledky nejsou zde předem známé. Tento model se vyskytuje velmi často v malých venkovských obcích, pro něž je typický spolkový život a vysoká volební účast.¹³

¹⁰ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 155

¹¹ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 155

¹² ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 155-157

¹³ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 157-159

Pro poslední model, tedy pro model kompetitivní jsou charakteristické obce, které zahrnují různé mechanismy stranických systémů, různé sestavování kandidátních listin a rozlišné vedení předvolebního boje. Vysoká volební účast a existence několika volebních stran představuje vyšší úroveň rivality než v předchozích skupinách obcí. V obcích tohoto typu kandidují i politické strany, které mají celonárodní působnost.¹⁴

Na základě rozdělení lokálních modelů demokracie lze říci, že skupiny obcí patřících do prvních třech modelů se nepatrně podobají. Ovšem nelze k nim zcela řadit obce, které spadají do modelu kompetitivního. Protože pro tyto obce je typická výrazná vnitřní nehomogenost a vysoká úroveň soutěživosti systémů, se kterou se střetáváme především ve větších obcích a městech.¹⁵

3.2 Komunální politika

Komunální politika České republiky představuje nepřehledné množství témat a možností, jak se jimi zabývat.¹⁶ Stanislav Balík ve své knize uvádí, že komunální politika je okruh, který má mnoho vrstev a je velmi těžce uchopitelnou oblastí.¹⁷ Na jedné straně v České republice proběhlo od doby obnovení obecní samosprávy několik politických, sociálních a správních transformací. Na straně druhé je zde velké zastoupení samosprávných celků. V posledních letech se právě ztenčují rozdíly mezi samosprávnými municipalitami a městy.¹⁸

Za poslední léta také došlo ke zvýšení zájmu o výzkum komunální politiky, který je předmětem bádání na mnoha politologických pracovištích a společensko - vědních fakultách. V dnešní době je komunální politika velmi široký pojem a je předmětem zájmu mnoha badatelů, kteří se zabývají nejen tímto pojmem, ale kladou důraz i na témata s ním spojená. Pozornost je tedy věnována hlavně komunálním volbám a jejich problematice. Autoři studií, která se zabývají problematikou komunálních voleb, velmi často provádějí

¹⁴ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 161

¹⁵ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 164

¹⁶ KUBÁLEK, Michal, BUBENÍČEK, Václav. *Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru*. [online]. Acta Politologica, 2012 Vol. 4, No. 3, s. 284 ISSN 1803–8220. [cit. 8.9.2017] Dostupné z: <https://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00322.pdf>

¹⁷ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 9

¹⁸ KUBÁLEK, Michal, BUBENÍČEK, Václav. *Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru*. [online]. Acta Politologica, 2012 Vol. 4, No. 3, s. 284 ISSN 1803–8220. [cit. 8.9.2017] Dostupné z: <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00322.pdf>

výzkum konkrétních obcí, aby daný problém dokázali co nejlépe vystihnout a přiblížit svým čtenářům.¹⁹

Politika na komunální úrovni se realizuje v oblasti místní samosprávy v rámci suveréna- státu. Stát má nejvyšší autoritu a uskutečňuje svoji moc prostřednictvím orgánů moci zákonodárné, soudní, výkonné a také pomocí jiných subjektů. Všechna veřejná moc tedy spadá do rukou státu, který ale může určitou část této moci na základě vlastního rozhodnutí přenechat jiným subjektům. Mezi tyto subjekty se řadí územní samospráva, kterou lze v její lokální podobě v České republice definovat jako právo obce samostatně obstarávat právem ohraničený okruh záležitostí.²⁰ „*Posláním obecní samosprávy je realizace vlastní samosprávné moci.*“²¹ Obec má tedy v kompetencích upravovat si svou vnitřní a vnější organizaci, zákony se vztahují pouze jen na základní vnitřní organizaci obce. Je tedy na obci, zda si zřídí nebo nezřídí jednotlivé orgány, a jak bude postupovat v oblasti personálního obsazení.²²

Forma lokální samosprávy i komunální politiky není daná pouze jen jejím institucionálním nastavením, ale záleží také na počtu hlavních jednotek této samosprávy vyplývajících ze sídelní struktury daného státu.²³

Česká republika prošla několika sídelními změnami a je těžké spočítat přesný počet sídel, které mají charakter obce. K prvnímu dni měsíce ledna v roce 2008 bylo v České republice celkem 6 249 obcí.²⁴ Počet se od roku 2008 příliš nezvýšil, počet obcí podle Českého statistického úřadu k 31. lednu v roce 2017 činí 6 258.²⁵

3.3 Struktura obecní samosprávy

Obecní samospráva v České republice představuje touhu společnosti podílet se na veřejných záležitostech daných obcí a svěřit důležité rozhodování do rukou svobodně zvolených zástupců. Samospráva obcí je upravena právními předpisy, zejména obecním zřízením. Mezi právní předpisy, které se vztahují na oblast územní samosprávy, se řadí Ústava a Listina základních práv a svobod. Ústava udává územně samosprávnému celku

¹⁹ BALÍK, Stanislav, GONGALA, Petr, GREGOR, Kamil. *Dvacet let komunálních voleb v ČR*. 2015 s. 5-6

²⁰ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 11-12

²¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 12

²² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 13

²³ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 16

²⁴ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 17-18

²⁵ *Malý lexikon obcí České republiky- 2015*. [online] Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 12.9.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015>

právo na samosprávu a povoluje tím obcím rozsáhlé pravomoci v okruhu určitých záležitostí. Do činností samosprávných celků stát zasahuje jen tehdy, pokud to vyžaduje ochrana zákona.²⁶

3.3.1 Obec

Ústava České republiky stanovuje, že se republika člení na obce, které jsou veřejnoprávními korporacemi.²⁷ „*Veřejnoprávní korporací je sdružení osob, které je založeno na základě zákona a kterému byla svěřena pravomoc v oblasti veřejné správy.*“²⁸ Obec jako veřejnoprávní korporace jedná navenek pomocí svých orgánů neboli funkcionářů.²⁹ Zároveň také jako korporace může mít vlastní majetek a v právních vztazích vystupuje svým jménem.³⁰

„*Obec představuje základní územní samosprávné společenství občanů.*“³¹ Jejím hlavním znakem je její území, které je vytyčeno jedním či více katastrálními územími.³² Mezi další znaky obce se řadí občané, právní subjektivita a způsobilost k právním úkonům a majetek a hospodaření s ním.³³ Každá obec nese svůj název a má právo na vlastní vlajku a znak obce.³⁴

Zákon o obcích č. 128/2000 Sb. rozděluje obce do dvou kategorií. Do první kategorie spadají obce venkovského (vesnického) typu a mezi obce druhé kategorie patří obce městského typu, které se dále dělí na města, statutární města a hlavní město Praha.³⁵ Kritériem rozdělení do těchto dvou kategorií je počet obyvatel, který stanovuje předseda

²⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 11-15

²⁷ *Ústava České republiky*. [online] Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. [cit. 13.9.2017] Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

²⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 19

²⁹ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 26

³⁰ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 13.9.2017]. Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

³¹ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 13.9.2017]. Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

³² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 61

³³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 19

³⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 13.9.2017]. Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

³⁵ ŠARADÍN, Pavel, OUTLÝ Jan. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. 2004, s. 13

Poslanecké sněmovny na základě návrhu vlády. Městem se tedy může stát obec, ve které žije alespoň 3000 obyvatel.³⁶

3.3.2 Funkce obcí

Mezi hlavní funkce obce patří ochrana veřejného zájmu, rozvoj svého území a také péče o potřeby svých občanů. Svou činností by tedy obce měly dosahovat zajištění osobních sociálních služeb, bydlení, vzdělání a rekreaci.³⁷

Každá obec musí plnit dvě základní působnosti.³⁸ Činnosti, které si obec vykonává sama, jsou v rámci samostatné působnosti. Naopak činnosti, které vykonávají orgány obce v oblasti státní správy, se řadí do přenesené působnosti.³⁹ Obě působnosti podléhají zákonu, ale v rámci samostatné působnosti může obec vykonávat činnosti, které zákonu nepodléhají. Není to jediný rozdíl, který existuje mezi těmito působnostmi. Diferenci lze shledat v oblasti kontroly a zásahu ostatních orgánů státu. Samostatná působnost obce nepodléhá nutnosti dozoru orgánů státu a krajů. Pouze jen v případě poruší-li obec zákony. V rámci přenesené působnosti obec podléhá dohledu orgánů státu a krajů, protože se jedná o výkon státní správy a obec je podřízená kraji (krajskému úřadu).⁴⁰

Do samostatné působnosti obce se řadí mnoho činností, mezi které patří: hospodaření obce, rozpočet obce, závěrečný účet obce, vydávání obecně závazných vyhlášek, ustanovování orgánů obce, spolupráce s jinými obcemi, ukládání pokut, místní referendum atd. Zařazují se sem tedy záležitosti spojené se zájmem obce a občanů obce.⁴¹

Aby si tedy obec udržela svůj rozvoj, je potřeba, aby zodpovědně hospodařila se svým rozpočtem. Obec je povinna vést podle zákona účetnictví a předkládat ho každý rok k řádné kontrole. Mezi další povinnost obce patří rozpočet obce, jehož obsahem jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace. Údaje o plnění rozpočtu jsou zaznamenány v závěrečném účtu. Závěrečný účet obec sestavuje vždy po skončení kalendářního roku. V pravomocích obce je také ukládání pokut v rámci samostatné působnosti. Maximální výše pokuty, kterou obec může udělit fyzickým a právnickým osobám podnikatelského

³⁶ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 21

³⁷ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 29

³⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 20

³⁹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 20

⁴⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 62

⁴¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 65-66

typu je 10 000. Vyšší pokutu obec může udělit za porušování vzhledu obce nebo narušování životního prostředí obce.⁴²

V rámci přenesené působnosti vystupuje obec jako obecní úřad. Jeho činnosti jsou spojené s výkonem státní správy, kterou na ně stát přenesl. Na základě objemu výkonu přenesené působnosti se obce rozlišují do třech kategorií: obec prvního stupně, obec druhého stupně, kam se zařazují obce s pověřeným obecním úřadem a obec třetího stupně, do kterého patří obce s rozšířenou působností. Obce s přenesenou působností v základním rozsahu obstarávají agendu v oblasti účelových komunikací nebo v oblasti kácení dřevin. Některé obce mohou vykonávat v rámci tohoto základního rozsahu i matriku.⁴³

Pověřený obecní úřad vykonává oproti obcím prvního stupně agendu stavebního úřadu nebo agendu práva životního prostředí. Mezi činnosti pověřených obecních úřadů patří nejen činnosti obcí prvního a druhého stupně, ale také agenda řídičských oprávnění, agenda registru vozidel, vydávání cestovních a osobních dokladů, agenda na úseku lesů aj.⁴⁴

3.3.3 Financování obcí

Do obecních rozpočtů plynou příjmy, které se člení na daňové, nedaňové, kapitálové a dotační. Nejvýznamnější z nich jsou daňové příjmy, které se dále dělí do dvou skupin. Do první skupiny spadají daně sdílené a výlučné. V rámci sdílených daní připadá obci celý daňový výnos, naopak z hlediska výlučných daní získává obec jen procentuální část daně.⁴⁵ Na základě zákona o rozpočtovém určení daní je k 1.1 2017 získávají obce dle přepočteného procentního podílu 21,4 % z celostátního výnosu DPH a 23,58 % z celostátního výnosu daně z příjmů. Mezi tyto příjmové daně patří: daň z příjmů fyzických osob, daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti, daň z příjmů fyzických osob vybírané srážkou podle zvláštní sazby a daň z příjmů právnických osob.⁴⁶

Místní daně se řadí do druhé skupiny daňových příjmů, kam patří tzv. místní poplatky, které obec vybírá od svých občanů. Mezi tyto poplatky lze zařadit: poplatek za

⁴² KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 64-70

⁴³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 71-73

⁴⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 74-75

⁴⁵ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan strážít obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 33-34 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

⁴⁶ *Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní*. [online] Finanční správa. [cit.16.9.2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocetu-kraju-a-obci-3736>

užívání veřejného prostranství, poplatků ze psa, poplatků za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů, poplatků ze vstupného atd.⁴⁷ „Z fiskálního hlediska je význam výnosů z místních poplatků pro obecní rozpočty podstatně nižší než u výnosů z daňových příjmů vybíraných centrálně.“⁴⁸ Výnosy v rámci daňových příjmů se pohybují v rozmezí 5% u obcí větších a 13% u menších obcí. Poplatek týkající se odpadového hospodářství se ve většině případů řadí mezi nejvýznamnější poplatky obcí. Díky jeho výnosům hradí obec veškeré náklady spojené s likvidací odpadu.⁴⁹

Dalším významným zdrojem prostředků rozpočtů obcí jsou nedaňové příjmy, do kterých se řadí příjmy z vlastního podnikání obce, příjmy za pokuty a uživatelské poplatky.⁵⁰ Lze sem také zařadit příjmy z podílu na zisku a pravidelně neopakující se příjmy, kterými jsou např. dary nebo dědictví.⁵¹ Obec má možnost svůj rozpočet obohatit o prostředky získané z krajských a státních dotací nebo dotací z nejrůznějších evropských fondů.⁵² Jedním z obecných účelů dotací je vytvoření přiměřené rovnosti mezi různými regiony. Cílem je tedy zabránit vzniku bohatých a chudých regionů.⁵³

Dotace lze rozdělit na dotace nárokové nebo nenárokové. Nárokové dotace se týkají vztahu mezi obcí a centrální vládou. Obec vykonává v rámci přenesené působnosti určité služby pro státní správu a vláda jí za to poskytuje finanční prostředky. Jedná se tedy např. o dotace na výkon státní správy a dále sem lze zařadit dotaci na místo v domovech důchodců, příspěvek na školství nebo dotaci na dávky sociální péče. Dotace nenárokové může obec získat jen po splnění určitých předpokladů a záleží také na rozhodnutí centrální nebo jiné autority. Důležitý je tedy projev vůle centrální státní správy, kraje či Evropské

⁴⁷ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 35 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

⁴⁸ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 36 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

⁴⁹ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 36 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

⁵⁰ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 35

⁵¹ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 37 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

⁵² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 35

⁵³ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 36 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

unie. V současné době roste poptávka po dotacích z Evropské unie, které jsou velmi administrativně náročné, a proto některé obce na získání této dotace nemají dostatečnou administrativní kapacitu.⁵⁴

Stanislav Balík se staví k problematice financování obcí negativně, ve své knize píše, že stát se nestaví k českým obcím jako ke svéprávným a plnohodnotným prvkům politického systému.⁵⁵ V rámci sdílených daní neustále dochází k nerovnostem mezi obcemi, které vytváří právě metodika výpočtu podílu jednotlivých obcí na sdílených daních. Obce, které jsou větší a mají poměrně vysoký počet obyvatel, disponují v přepočtu na jednoho obyvatele vyššími příjmy.⁵⁶

3.3.4 Orgány obce

Veškeré činnosti obce jsou vykonávány prostřednictvím jejích orgánů, jejichž působnost je dána obecním zřízením a dalšími zákony.⁵⁷ „*Obec prostřednictvím svých orgánů realizuje své dvě základní působnosti; působnost samostatnou a přenesenou.*“⁵⁸

Zákon o obcích stanovuje zastupitelstvo obce, radu obce, starostu, obecní úřad, komise a zvláštní orgány obce.⁵⁹ Jiné orgány než tyto si obec zřídit nemůže, ale je povinna zřídit minimálně tři orgány, kterými jsou zastupitelstvo obce, starosta a obecní úřad.⁶⁰

3.3.4.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo obce zaujímá v obecní samosprávě velmi mimořádné postavení, protože je jako jediné zakotveno v ústavě a je přímo voleno občany. Počet členů zastupitelstva se odvíjí od počtu obyvatel dané obce. Volby členů zastupitelstva probíhají na základě zásad poměrného zastoupení, členové jsou voleni na dobu čtyř let a mají několik důležitých práv.⁶¹

Díky právu na interpelace má zastupitel možnost vznášet dotazy a připomínky na radu a její jednotlivé členy, na předsedy výborů, na vedoucí příspěvkových organizací

⁵⁴ CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. s. 36-37 [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

⁵⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 37

⁵⁶ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 35

⁵⁷ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 78

⁵⁸ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 78

⁵⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 67

⁶⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 78

⁶¹ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 26-27

a organizačních složek a na statutární orgány právnických osob. Právo informace znamená, že zastupitel může požadovat od zaměstnanců obce patřících do obecního úřadu informace ve věcech, které jsou souvislé s výkonem jeho funkce.⁶²

Zastupitel obce má kromě těchto práv i určité povinnosti, které musí vykonávat a dodržovat jejich splnění. Mezi hlavní povinnost patří aktivní účast na zasedání zastupitelstva obce a účast na zasedání orgánů obce, ve kterých má členství. Jeho dalším úkolem je vyvarování se střetů zájmů a v případě takovéto hrozby, je povinen tuto informaci sdělit orgánům obce.⁶³ Veškerá rozhodnutí zastupitelstva obce jsou v rámci samostatné působnosti. V jejich pravomocích je tedy schvalování významných dokumentů, jimi jsou např. schvalování programu rozvoje obce, schvalování rozpočtu a závěrečného účtu obce.⁶⁴ Mezi jejich další činnosti se řadí zřizování trvalých a peněžních fondů, vydávání obecně závazných vyhlášek obce, rozhodování o vyhlášení místního referenda, zřizování a rušení výborů, volba starosty a místostarosty, zřizování a rušení obecní policie a další důležitá rozhodnutí. V majetkoprávní oblasti rozhoduje zastupitelstvo např. o nabytí a zcizení nemovitostí, bytů a nebytových prostor, zastavení nemovitostí a zřízení věcného břemena.⁶⁵

Zasedání zastupitelstva je pro veřejnost zcela přístupné a koná se dle potřeby zastupitelů. Jednání se uskutečňují ale nejméně jednou za tři měsíce a v obcích, které nemají ustanovenou radu jedenkrát za dva měsíce.⁶⁶ Obecní úřad je povinen alespoň sedm dní dopředu informovat na úřední desce veřejnost o místě a času konání zasedání zastupitelstva. Koordinace zasedání je v rukou starosty, který dané jednání svolává a řídí. Pokud není na zasedání přítomna alespoň nadpoloviční většina všech členů, zastupitelstvo není schopno se usnášet. V takovém případě dochází k rozpuštění zasedání a do 15 dnů se může konat náhradní. Během zasedání zastupitelstva pořizuje příslušník obce zápis, který stvrzuje svým podpisem starosta nebo místostarosta a předem určení ověřovatelé. Obsahem zápisu je počet zúčastněných členů zastupitelstva obce, schválený pořad jednání,

⁶² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 68

⁶³ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 40

⁶⁴ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 69

⁶⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 69-70

⁶⁶ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 28

výsledky hlasování a schválená usnesení.⁶⁷ Tento zápis je poté uložen na obecním úřadě, kde si jej mohou přečíst všichni občané.⁶⁸

3.3.4.2 Rada obce

Pro radu obce je charakteristické, že je v oblasti samostatné působnosti výkonným orgánem obce a zodpovídá se ze své činnosti zastupitelstvu obce. V rámci přenesené působnosti je dovoleno radě rozhodovat jen tehdy, stanoví-li to zákon.⁶⁹ Zákon tedy může dovolit radě obce vydávat nařízení obce.⁷⁰

Stejně tak jako zastupitelstvo má i rada své členy, jejichž počet bývá vždy lichý a pohybuje se v rozmezí 5 - 11 členů. Součástí rady je i starosta, místostarosta(ové) a ostatní členové. Volbu a odvolání jednotlivých členů má na starosti zastupitelstvo obce.⁷¹ Zřízení rady není pro všechny obce povinné, tato povinnost se týká jen obcí, které mají více jak 15 zastupitelů. V případě neexistence rady vykonává část její pravomoci sám starosta obce.⁷²

Zasedání rady obce je z hlediska organizace poměrně stejné jako zasedání zastupitelstva, liší se však tím, že jednání rady je neveřejné. Rada pořádá své schůze jen na základě její potřeby a svolává je starosta. Kromě účasti všech členů je přítomný i tajemník úřadu, který je na schůzi pouze jen jako poradní. K určitým bodům, projednávajících se na schůzi, je možné přizvat i další osoby.⁷³ „*Rada obce je schopna se usnášet, je-li přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů; k platnému usnesení nebo rozhodnutí je třeba souhlasu nadpoloviční většiny všech jejích členů.*“⁷⁴ Veškerá jednání rady obce jsou podřízena pravidlům zakotvených nejen v obecním řízení, ale i pravidlům stanovených v jednacím řádě.⁷⁵

⁶⁷ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 42-43

⁶⁸ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 28

⁶⁹ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 43

⁷⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 104

⁷¹ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 29

⁷² Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

⁷³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 102-103

⁷⁴ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 44

⁷⁵ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 103

Stejně jako zastupitelstvo pořizuje rada ze své schůze zápis, který musí být zhotoven do 7 dnů od jednání rady. Do zápisu mohou nahlédnout jen členové zastupitelstva na obecním úřadě, kde musí být zápis uložen.⁷⁶

Rada obce rozhoduje o několika důležitých záležitostech a připravuje také návrhy pro jednání zastupitelstva obce. Rada tedy plní úkoly, které nejsou v kompetencích zastupitelstva nebo si zastupitelstvo nevyhradilo jejich plnění. Radě obce je vyhrazeno vydávat obecní nařízení, zabezpečovat hospodaření obce podle schváleného rozpočtu, provádět rozpočtová opatření na základě stanovení zastupitelstva obce, plnit vůči právnickým osobám a organizačním složkám založeným nebo zřízeným zastupitelstvem obce úkoly zakladatele nebo zřizovatele podle zvláštních předpisů a projednávat a řešit návrhy, které předkládají členové zastupitelstva obce nebo komise rady obce. Pouze rada obce může zřizovat a rušit odbory a jednotlivá oddělení obecního úřadu. Velikost odborů, jejich složení a organizace je zcela v rukou rady obce, stejně tak jmenování a odvolání vedoucích odborů.⁷⁷

Mezi další činnosti rady patří: zřizování a rušení komise rady obce, jmenování a odvolávání jejich předsedů a členů. V rámci této pravomoci kontroluje rada i plnění úkolů komise a přijímá nápravná opatření. Pokud má obec zřízenou radu, má na starosti ukládání pokut v rámci samostatné působnosti, rozhoduje o uzavírání nájemních a výpůjčních smluv, stanovuje pravidla pro přijímání a vyřizování stížností nebo petic a schvaluje organizační řád obecního úřadu.⁷⁸

3.3.4.3 Starosta obce

Nejvíce viditelným orgánem obce je starosta, který obec reprezentuje navenek. Jeho postavení je ale spíše jen okrajové, protože nemá povahu statutárního orgánu a nedisponuje skoro žádnými pravomocemi. Jeho rozhodnutí jsou tedy závislé na schválení rady nebo zastupitelstva.⁷⁹

Starosta obce má ale takové postavení, že jsou mu podřízeni všichni zaměstnanci obce.⁸⁰ Kandidáti na starostu a místostarostu musejí být občany České republiky a jsou

⁷⁶ ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. 2008, s. 39

⁷⁷ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 103-105

⁷⁸ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 45

⁷⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 74

⁸⁰ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 109

volení absolutní většinou zastupitelů.⁸¹ Pravomoci starosty jsou ukotveny v obecním zřízení a nejsou příliš rozsáhlé. Jak již bylo uvedeno, starosta převážně jen zastupuje obec ve vnějších záležitostech a jeho právní úkony podléhají schválení od jiných orgánů. Starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka obecního úřadu a stanovuje jeho plat a je zodpovědný za objednání přezkoumání hospodaření obce za uplynulý kalendářní rok. Jeho povinností je také informovat veřejnost o činnosti obce a plnění úkolů stanovené obecním zřízením a zvláštními zákony.⁸²

Pokud dojde k situaci, že je starosta ze své funkce odvolán nebo je nepřítomen, přebírá za něj veškeré pravomoci místostarosta. Zástupce starosty volí zastupitelstvo a může zvolit i více místostarostů, mezi které se potom rozdělí jednotlivé úkoly. Volba místostarosty probíhá podle stejného principu jako volba starosty. Místostarosta je členem rady obce a společně se starostou podepisuje právní předpisy obce, kterými jsou obecně závazné vyhlášky a nařízení.⁸³

3.3.4.4 Obecní úřad

„Obecní úřad tvoří starosta, místostarosta, (místostarostové), tajemník obecního úřadu, je-li tato funkce zřízena, a zaměstnanci obce zařazení do obecního úřadu.“⁸⁴

Všichni tito zaměstnanci obecního úřadu se mohou stát členy odborů a oddělení, pokud je rada obce zřídí. V současné době není zřízení odborů a oddělení povinnou činností obce. Pokud nemá obec žádné zaměstnance zařazené do obecního úřadu, tvoří obecní úřad jen starosta a místostarosta.⁸⁵ Obecní úřad vykonává nejen činnosti v oblasti samostatné působnosti, ale vykonává i přenesenou působnost. V rámci samostatné působnosti plní obecní úřad úkoly zadané zastupitelstvem obce nebo radou obce. V kompetencích obecního úřadu je i výpomoc výborům a komisím s jejich činnostmi.⁸⁶

Obce, které mají pověřený obecní úřad nebo rozšířenou působnost, si povinně zřizují tajemníka obecního úřadu. Tajemník je odpovědný starostovi a nesmí plnit funkce v žádných politických stranách nebo politických hnutích. Volba tajemníka je v rukou

⁸¹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 75

⁸² KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 11-113

⁸³ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 110-111

⁸⁴ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 47

⁸⁵ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 77

⁸⁶ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 47

starosty, ale je především závislá na souhlasu ředitele krajského úřadu.⁸⁷ Tajemník vykovává přenesenou působnost s výjimkou věcí, které jsou na základě zákona svěřeny radě obce nebo zvláštnímu orgánu obce. Zastupitelstvo obce, rada obce nebo starosta ukládá tajemníkovi určité úkoly a ten má právo se společně s nimi zúčastnit jednotlivých schůzí a zasedání. Ale jeho hlas je pouze hlasem poradním.⁸⁸

3.3.4.5 Ostatní orgány

Rada a zastupitelstvo si mohou zřídit vlastní iniciativní a kontrolní orgány. Orgány zastupitelstva jsou výbory, které se rozdělují do dvou skupin - kontrolní a finanční výbor. Orgány rady jsou komise. Pokud se ukáže na základě sčítání lidu obce, že v obci žije alespoň 10% občanů jiné národnosti, je zastupitelstvo povinné zřídit i výbor pro národnostní menšiny. Výbory jsou odpovědné ze své činnosti zastupitelstvu a plní veškeré úkoly, které jsou jim uděleny. Každý výbor má nejméně tři členy a jeho součástí nemůže být starosta, místostarosta, tajemník obecního úřadu a ani osoby, které zabezpečují účetní a rozpočtové práce na obecním úřadu. Oba výbory mají přesně stanovené činnosti, které mají plnit. Finanční výbor kontroluje hospodaření s majetkem a finančními prostředky obce. Kontrolní výbor má na starosti kontrolu dodržování právních předpisů ostatními výbory a obecním úřadem na úseku samostatné působnosti a také provádí kontrolu plnění zasedání zastupitelstva a rady obce. Občané, kteří mají trvalý pobyt v obci, se mohou zúčastnit důležitých záležitostí obce prostřednictvím osadního výboru. Minimálně tříčlenný osadní výbor zřizuje obec a občané díky němu mohou předkládat návrhy o rozvoji obce a mohou vyjádřit své podněty a připomínky.⁸⁹

Iniciativní a poradní orgány rady obce nejsou výbory, ale komise. Pokud byl komisi svěřen výkon přenesené působnosti, stává se výkonným orgánem. Každá komise má svého předsedu, který musí být odborně způsobilý v této oblasti.⁹⁰ Každý občan, který není součástí zastupitelstva, se může stát členem komise rady a jeho jmenování je záležitostí rady obce.⁹¹

⁸⁷ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 47

⁸⁸ BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 2003, s. 31

⁸⁹ BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 78-79

⁹⁰ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 48

⁹¹ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 133

Správce obce nelze zařadit mezi orgány obce, ale jsou mu v určitých případech svěřeny pravomoci orgánů obce. Správce je jmenován z řad zaměstnanců ministerstva vnitra a to v těch případech, kdy se v obci neuskutečnily vyhlášené volby do zastupitelstva obce pro nedostatek kandidátů, nebo došlo k rozpuštění zastupitelstva z důvodu svého nezasedání po dobu delší než šest měsíců a také pokud po dobu šesti měsíců nebyla obsazena funkce starosty.⁹²

3.3.4.6 Občan obce

„Občanem obce je fyzická osoba, která je státním občanem České republiky a je v obci hlášena k trvalému pobytu.“⁹³ Občané obce jsou hlavní složkou, ze které se skládá každá obec. Každý občan má v rámci obce svá práva, mezi která patří: právo volit a být volen, právo podílet se na přímém rozhodování o důležitých otázkách obce a právo na vyjádření svého názoru na zasedání zastupitelstva. Občan má také právo nahlížet do obecních dokumentů a právo vyjadřovat se k rozpočtu obce.⁹⁴

⁹² BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: obce, aktéři a cíle místní politiky*. 2009, s. 79-80

⁹³ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

⁹⁴ KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 2012, s. 27-29

4 Rozhodování v obci

Po roce 1989 vzniklo několik reforem, které se týkaly veřejné správy. Především se jednalo o demokratizaci celého rozhodovacího procesu, decentralizaci kompetencí a zvýšení efektivity veřejné správy. Reformy tak způsobily zásadní změny. Došlo k úpravě kompetencí a rozhodovacích pravomocí mezi státní správou a samosprávou. Rozhodování se přeneslo mnohem blíže k občanům a došlo tak k pozitivnímu ovlivnění legitimacy procesu vládnutí. Každodenní veřejný život se potýká s informacemi o místním dění, debatami nebo plány rozvoje. Každý se s těmito informacemi setkává v médiích, na ulici, na plakátech nebo na internetu. Občané, místní veřejná správa, podnikatelé nebo neziskové organizace se stávají možnými aktéry veřejného dění.⁹⁵

Základním orgánem samosprávy obce je zastupitelstvo obce, které rozhoduje ve věcech spadajících do samostatné působnosti obce. Dle § 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb. patří do samostatné působnosti obce takové záležitosti, které jsou spojené se zájmem obce a občanů obce. Zákon ale může tyto záležitosti svěřit krajům nebo správním úřadům. Zastupitelstvo obce má nejvíce pravomocí ze všech orgánů obce, pokud nejsou pravomoci přeneseny na jiný orgán.⁹⁶ Mezi jejich některá rozhodnutí v rámci samostatné působnosti patří: rozhodování o založení nebo zrušení právnických osob, rozhodování o vyhlášení místního referenda nebo rozhodování o spolupráci obce s jinými obcemi.⁹⁷

V rukách zastupitelstva je také schvalování rozpočtu a programu rozvoje obce. Člen zastupitelstva má tak právo předkládat zastupitelstvu obce, radě obce, komisím a výborům své návrhy a zároveň může vznášet dotazy a připomínky radě obce a jejím členům. Důležitým rozhodnutím zastupitelstva je především určení vedení obce. Zastupitelstvo má právo zvolit ze svých řad starostu, místostarostu, ostatní členy rady obce a zřizovat a rušit výbory. Platné rozhodnutí zastupitelstva je pouze tehdy, pokud souhlasí nadpoloviční většina všech členů zastupitelstva obce. V případě, že se zastupitelstvo nesejde po dobu delší než 6 měsíců tak, aby bylo schopné se usnášet, Ministerstvo vnitra učiní krok, kdy

⁹⁵ ČERMÁK Daniel, VOBECKÁ Jana, BERNARD Josef, ILLNER Michal, KOSTELECKÝ Tomáš, PATOČKOVÁ Věra, STACHOVÁ Jana, VAJDOVÁ Zdenka. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 2011, s. 11

⁹⁶ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017]. Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

⁹⁷ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. *301 Moved Permanently* [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017]. Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

dojde k rozpuštění zastupitelstva. Členové zastupitelstva se schází nejméně jedenkrát za tři měsíce pod vedením starosty obce a toto zasedání je veřejné. Občané obce se tak mohou zúčastnit zasedání zastupitelstva.⁹⁸

Na rozhodování v obci se částečně podílí také rada obce, která může rozhodovat v oblasti přenesené působnosti pouze tehdy, dovolí jí to zákon.⁹⁹ „*Rada obce je výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu obce. V oblasti přenesené působnosti přísluší radě obce rozhodovat, jen stanoví-li tak zákon.*“¹⁰⁰ Rada obce má na starosti rozhodování o ostatních záležitostech, které patří do samostatné působnosti obce a které nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce. Stejně jako zastupitelstvo obce se rada obce může usnášet, pokud je přítomna nadpoloviční většina všech jejích členů. K platnému rozhodnutí rady obce je potřeba, aby souhlasila nadpoloviční většina všech jejích členů.¹⁰¹

Starosta obce je osoba, která zastupuje obec navenek. Jeho pravomoci nejsou podle § 103 zákona č. 128/2000 tak rozsáhlé jako pravomoci zastupitelstva. Za výkon své funkce je starosta zodpovědný zastupitelstvu. Jeho funkce je spíše reprezentativní a řídicí. Starosta svolává a řídí jednotlivá zasedání rady obce a zastupitelstva obce, plní úkoly zaměstnavatele a odpovídá za informování veřejnosti o činnosti obce.¹⁰²

I když starosta nemá takové pravomoci jako zastupitelstvo, stává se pro obec hlavním rozvojovým manažerem. Je to tedy především on, který řeší většinu záležitostí a který do určité míry ovlivňuje chování celé obce. Společně se starostou obce, se podílí na rozvojových činnostech obce i zastupitelé, kteří zastávají funkci realizátorů rozvojových činností.¹⁰³ Obec je schopna se rozvíjet, pokud má k dispozici kapitál, smysluplně aktivní obyvatele a dobrou polohu místa.¹⁰⁴

⁹⁸ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently[online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

⁹⁹ Tamtéž

¹⁰⁰ Tamtéž

¹⁰¹ Tamtéž

¹⁰² Tamtéž

¹⁰³ *Rozvojové možnosti obcí*. s. 27 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 25.9.2017] Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

¹⁰⁴ HOLEČEK Jan, BINEK Jan, GALVASOVÁ Iva, CHABIČOVSKÁ Kateřina, SVOBODOVÁ Hana. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. [online]. 1. vyd. Brno: GaREP Publishing, 2009. s. 21. [cit. 25.9.2017] ISBN 978-80-904308-2-2 Dostupné z: http://www.garep.cz/wp-content/uploads/2009/03/Obec_souvislosti.pdf

Rozhodovací proces je ovlivněn také občany, kteří se podílejí na veřejném životě obcí. Jsou to oni, kdo určuje, kdo bude v obci vládnout, kdo za ně bude rozhodovat a do jakých rukou svěří rozvoj obce.¹⁰⁵ Každý občan, který dosáhl 18 let, má právo volit a být volen do zastupitelstva obce, hlasovat v místním referendu, vyjadřovat se k návrhu rozpočtu obce, k závěrečnému účtu obce a vyjadřovat se na zasedání zastupitelstva obce.¹⁰⁶ Každý občan tak zastává vůči veřejné správě dvě role. Na jedné straně musí dodržovat nařízení a opatření, která jsou v kompetencích veřejné správy a na straně druhé vystupuje jako výběrčí politických reprezentantů.¹⁰⁷ Především jsou to svobodné volby, které patří k základním pilířům zastupitelské demokracie. Občanům dávají možnost výběru mezi politickými alternativami a poskytují ustavit správní orgány.¹⁰⁸ „Obec je taková, jací v ní žijí obyvatelé, a jak jsou tito obyvatelé ochotni zapojit se do života obce.“¹⁰⁹ Podle Josefa Bernarda může mít zvyšování účasti občanů na procesu vládnutí pozitivní vliv a může vést ke kvalitnějšímu rozhodování. Poukazuje ale také na to, že s vyšší mírou participace nevolených občanů, může vznikat problém v rámci odpovědnosti za jednotlivá rozhodnutí.¹¹⁰

Významným faktorem při rozhodování v obci, při řešení různorodých problémů a realizaci rozvojových aktivit obce jsou především vztahy mezi obyvateli.¹¹¹ Každá obec podléhá zákonu, který přesně stanovuje, jak má obec vykonávat samosprávu a jaké kompetence mají jednotliví členové obecní samosprávy. Obce tak plní úkoly podle legislativy, ale liší se u nich i způsob dosažení těchto úkolů a způsob rozhodování

¹⁰⁵ *Rozvojové možnosti obcí*. s. 29 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 25.9.2017] Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

¹⁰⁶ Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017]. Dostupné z: <https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

¹⁰⁷ ČERMÁK Daniel, VOBECKÁ Jana, BERNARD Josef, ILLNER Michal, KOSTELECKÝ Tomáš, PATOČKOVÁ Věra, STACHOVÁ Jana, VAJDOVÁ Zdenka. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 2011, s. 15

¹⁰⁸ ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPÍK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 2010, s. 55

¹⁰⁹ *Rozvojové možnosti obcí*. s. 29 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 25.9.2017] Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

¹¹⁰ ČERMÁK Daniel, VOBECKÁ Jana, BERNARD Josef, ILLNER Michal, KOSTELECKÝ Tomáš, PATOČKOVÁ Věra, STACHOVÁ Jana, VAJDOVÁ Zdenka. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 2011, s. 39

¹¹¹ *Rozvojové možnosti obcí*. s. 29 [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 25.9.2017] Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

o jednotlivé agendě.¹¹² Záleží také na velikosti obce, ve které samospráva působí. V menších obcích jsou vztahy mezi samosprávou a občany odlišné než ve větších obcích. Nejenže se v malých obcích řeší jiná agenda, ale lze předpokládat, že cíle, motivy a vztahy členů samosprávy jsou jiné než ve velkých obcích. A právě vnitřní vztahy, motivy a cíle ovlivňují veškeré procesy, které se v samosprávě odehrávají. Velikost obce ale není pouhým faktorem, který tyto procesy ovlivňuje. O vnitřních procesech, na základě kterých jsou přijímána jednotlivá rozhodnutí, ovšem není příliš mnoho informací. Nejsou zcela dostupné informace o konkrétních vztazích mezi jednotlivými členy samosprávy, především mezi zastupiteli a starostou.¹¹³

Konkrétní podoba samosprávy obcí se utváří teprve uvnitř lokálního společenství obce. Vnitřní procesy samosprávy jsou ale předmětem výzkumu jen malé části analýz v českém prostředí.¹¹⁴ Jednou z nemnoha prací, která se zabývá vnitřními procesy samospráv malých obcí lze najít v knize *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Josef Bernard, Tomáš Kostecký a Michal Illner provedli dotazníkové šetření mezi starosty obcí a vycházeli také z informací, které získali v rámci rozhovorů a účasti na zasedání zastupitelstva ve třech obcích. Autoři se zaměřili na procesy, které se odehrávají uvnitř obecních samospráv.¹¹⁵ V rámci případových studií došli autoři k závěru, že důležitou agendou lokálních samospráv ve třech sledovaných obcích je rozvoj a investiční projekty, regulace využití pozemků, provoz a menší úpravy veřejných služeb nebo menší úpravy hospodaření.¹¹⁶

Podle výzkumu uvedených autorů není agenda jednotlivých obcí příliš rozsáhlá, ale i tak dochází v obcích k důležitým strategickým rozhodnutím, která jsou především ovlivněna dominantním postavením starosty. Starosta se projevil jako osoba, která stanovuje kolektivní cíle a zastupitelstvo spíše sehrálo roli poradce.¹¹⁷

Jako jednu z nejvlivnějších osob uvádí starostu i Věra Patočková v knize *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě* na základě výzkumu, který

¹¹² BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 26

¹¹³ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 64-65

¹¹⁴ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 27

¹¹⁵ Tamtéž s. 65

¹¹⁶ Tamtéž s. 68

¹¹⁷ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 69-73

provedla Katedra teorie kultury (kulturologie) FF UK v roce 2008. Výzkum probíhal ve třech městech, kde respondenti označili vliv starosty, městské rady a zastupitelstva za rozhodující.¹¹⁸ T. Kostelecký, M. Illner a J. Bernard na základě své analýzy došli k závěru, že i přes to, že ve zkoumaných obcích převažuje v rámci rozhodování samospráv kooperativní atmosféra, existují zde ale i negativní charakteristiky, se kterými se obce potýkají. Jsou to především omezené rozpočty a velmi nízká znalostní úroveň jednotlivých členů lokální samosprávy, které způsobují, že rozhodování obecních samospráv je často založené na nesprávně zpracovaných podkladech.¹¹⁹

4.1 Problémy rozhodování v rámci veřejného sektoru

Veřejný sektor je v určitých směrech odlišný od sektoru soukromého. Soukromý sektor většinou vykonává ty činnosti, které směřují k vytváření zisku, k maximalizaci obrátu, plnění výrobního plánu a uspokojování potřeb vlastníků. Ke splnění cíle soukromého sektoru postačí rozhodování o nákladech a finančně vyjádřených přínosech. Důležitým základem rozhodování jsou tedy ekonomicky podložené a finančně vyčíslitelné faktory. Jinak je to u sektoru veřejného, který se soustřeďuje na zajištění produkce veřejných statků a veřejných služeb. Veřejný sektor se na rozdíl od sektoru soukromého snaží o maximalizaci společenských efektů. Efekty, které nelze měřit ani finančně vyčíslit. V oblasti veřejného sektoru ve vztahu k rozhodování o významných otázkách směřování rozvoje obce či regionu, k řešení klíčových, strategických nebo taktických rozhodnutí, je více rozhodovacích problémů než v sektoru soukromém. Ve veřejném sektoru totiž nehrají roli jen ekonomické veličiny, ale i společenské efekty.¹²⁰

V oblasti sektoru veřejného tak nastává mnoho problémů při rozvojových návrzích či opatřeních. Veřejný sektor se snaží provádět činnosti hlavně ve prospěch občanů. Ale každý občan má jiné potřeby a jiné představy. Proto se veřejný sektor setkává při rozhodování s problémy v rámci různorodosti přání, potřeb a očekávání občanů. Jako druhý problém lze zdůraznit veřejný charakter poskytovaných statků a služeb. Veřejné

¹¹⁸ ČERMÁK Daniel, VOBECKÁ Jana, BERNARD Josef, ILLNER Michal, KOSTELECKÝ Tomáš, PATOČKOVÁ Věra, STACHOVÁ Jana, VAJDOVÁ Zdenka. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 2011, s. 97-98

¹¹⁹ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 85-86

¹²⁰ *Rozhodovací problémy veřejného sektoru* [online]. Portál na podporu rozvoje obcí ČR. [cit. 26.9.2017] Dostupné z: <http://m.rozvojobci.cz/news/rozhodovaci-problemy-verejneho-sektoru/>

produkty jsou buď zcela, nebo plně hrazené z veřejného rozpočtu, a proto nedochází k finanční motivaci konzumenta.¹²¹

Třetí rozhodovací problém nastává, když veřejný sektor v rámci vstupů hradí svým dodavatelům tržní ceny, ale v oblasti výstupů nedosahuje žádných výnosů. Veřejný sektor má tak omezené rozhodování, které je ovlivněno výší finančních zdrojů.¹²² Rozhodovací chyba v oblasti municipálních rozpočtů. Municipální rozpočet je významný nástroj komunální politiky obce, která slouží k financování veřejných služeb a statků na úrovni municipalit, k realizaci rozvojové koncepce územní samosprávy a také k prosazování zájmů obyvatelstva obce. Existují stále obce a regiony, které nemají žádné rozvojové koncepce či plány. V těchto místech tak nejsou stanoveny žádné rozvojové priority a většina akcí tak zde probíhá náhodně. Finanční prostředky jsou zde rozdělovány bez předešlého promyšlení a dochází tak často k vynaložení prostředků na akce, které mají krátkodobý efekt. Obec by se tak při rozhodování měla řídit v podstatě činnostmi podnikatelského subjektu – firmy. Firma se nejdříve soustředí na zpracování podnikatelského záměru a poté dosahuje svých cílů.¹²³

Obec jako veřejný sektor se tak musí soustředit v oblasti rozhodování jak na ekonomické tak i na společenské hledisko.¹²⁴

¹²¹ *Rozhodovací problémy veřejného sektoru* [online]. Portál na podporu rozvoje obcí ČR. [cit. 26.9.2017] Dostupné z: <http://m.rozvojobci.cz/news/rozhodovaci-problemy-verejneho-sektoru/>

¹²² Tamtéž

¹²³ *Municipální rozpočet* [online]. Portál na podporu rozvoje obcí ČR. [cit. 26.9.2017] Dostupné z: <http://m.rozvojobci.cz/news/municipalni-rozpocet1/>

¹²⁴ *Rozhodovací problémy veřejného sektoru* [online]. Portál na podporu rozvoje obcí ČR. [cit. 26.9.2017] Dostupné z: <http://m.rozvojobci.cz/news/rozhodovaci-problemy-verejneho-sektoru/>

5 Praktická část

5.1 Správní obvod Nýřany

Správní obvod Nýřany se rozléhá na 62 750 ha půdy, tedy na 8,3 % rozlohy celého Plzeňského kraje a sousedí s dalšími správními obvody regionu, jimiž jsou: Stod, Stříbro, Plzeň, Kralovice, Rokycany a směrem na severozápad s krajem Karlovarským.¹²⁵

Tento správní obvod zahrnuje celkem padesát čtyři obcí (viz Příloha č. 1), z nichž se práce bude zabývat pěti obcemi, kterými jsou: Nýřany, Město Touškov, Pernarec, Úněšov a Krsy.¹²⁶

5.1.1 Město Nýřany

Město Nýřany je největší město ležící v okrese Plzeň- sever, které patří pod kraj Plzeňský. Město je vzdálené přibližně 12 km západně od města Plzeň a jeho katastrální výměra činí 2278 ha. Katastrální území města Nýřany je tvořeno obcemi: Nýřany, Doubravou u Plzně a Kamenným Újezdem u Nýřan.¹²⁷

5.1.1.1 Organizační struktura města

Město Nýřany vykonává samosprávu i státní správu. Město je uzemní samosprávou jednotkou II. stupně, tedy obec s pověřeným obecním úřadem a současně také obec III. stupně, nazývané jako obec s rozšířenou působností. Správní obvod Nýřany má jako úřad obce s pověřeným obecním úřadem ve své správě třináct obcí a jako úřad s rozšířenou působností padesát čtyři obcí s přibližně 60 000 obyvateli. V rámci státní správy vykonává Městský úřad Nýřany tzv. přenesenou působnost, kdy se jeho nadřízeným orgánem stává Krajský úřad Plzeňského kraje. Pracoviště Městského úřadu Nýřany se nenachází pouze jen v Nýřanech, ale má dvě pobočky i v Plzni.¹²⁸

¹²⁵ *Charakteristika SO ORP Nýřany* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 12.10.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/documents/11252/17841562/nyrany.pdf/b9fa5d54-f069-4163-8654-3a5925a3f5d8?version=1.6>

¹²⁶ *Nýřany* [online]. Města a obce online. [cit.12.10.2017] Dostupné z: http://mesta.obce.cz/obce_orp.asp?zujorp=559300

¹²⁷ *Údaje o městě*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/o-meste/udaje-o-meste/>

¹²⁸ *O úřadu*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/>

Na těchto pracovištích si mohou obyvatelé spadající pod správní obvod Nýřany vyřídit: průkaz totožnosti, trvalý pobyt, řidičský průkaz, průkaz profesní způsobilosti, registraci vozidel, rybářský lístek a další různé životní situace.¹²⁹ Městský úřad Nýřany má pro občanské průkazy a cestovní doklady zřízen tzv. internetový rezervační systém, ve kterém si zákazníci úřadu mohou rezervovat on-line termíny návštěvy.¹³⁰ Městský úřad má také k dispozici e-podatelnu, kam mohou lidé zasílat úřadu elektronické datové zprávy.¹³¹

Vedení města se skládá ze starosty, místostarostky, tajemníka a vedoucího pracoviště Plzně.¹³² Ve městě Nýřany také působí rada, která má pět členů. Dále je zde devatenáctičlenné zastupitelstvo, jehož činnosti podléhají kontrolnímu a finančnímu výboru.¹³³ V rámci organizační složky města působí několik odborů, které jsou rozděleny do třech pracovišť. Ve městě je zřízena také Městská policie, Požární a civilní ochrana a Společenské a kulturní centrum.¹³⁴ V rámci úřadu města byly zřízeny tyto komise: Bytová komise, Komise výstavby a životního prostředí, Komise pro školství, sport a kulturu, Povodňová komise města Nýřany a Hodnotící komise pro veřejné zakázky.¹³⁵

5.1.1.2 Obyvatelstvo města Nýřany

Město Nýřany čítalo v roce 1837 dvě stě obyvatel a dvacet domů. Velký vzestup město zaznamenalo v roce 1880 s počtem obyvatel 4 251 a 282 domů. Před druhou světovou válkou v roce 1931 počet vystoupal až na 6 043, kdy zde žilo kolem tisíce Němců. Po druhé světové válce počet obyvatel poměrně poklesl a pohyboval se kolem 4000 obyvatel. Na konci 20. století se počet ale opět zvýšil a přesáhl 7000.¹³⁶

Dle českého statistického úřadu byl počet obyvatel ve městě Nýřany ke dni 1. 1. 2017 6 981. Počet žen a mužů k danému datu byl poněkud vyrovnaný. Ve městě bylo

¹²⁹ *Kam jít a co s sebou, když potřebuji vyřídit.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/kam-jit-kdyz-potrebuji-vyridit/>

¹³⁰ *Rezervační systém – OP+CP.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/rezervacni-system-opcp/>

¹³¹ *Elektronická podatelna: Městský úřad Nýřany.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/e-podatelna/>

¹³² *Vedení úřadu.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/vedeni-uradu/>

¹³³ *Zastupitelstvo.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/povinne-informace/subjekt-zastupitelstvo-35.html>

¹³⁴ *Odbory úřadu.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/odbory-uradu-1/>

¹³⁵ *Komise.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/samosprava/komise-1/>

¹³⁶ *Počty domů a obyvatel v Nýřanech.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/o-meste/historie/historie-nyran/obyvatelstvo/>

evidováno k lednu 2017 celkem 3 424 mužů a 3 557 žen. Na začátku roku 2017 se průměrný věk obyvatel města Nýřany pohyboval kolem 42 let.¹³⁷ Tabulka 1 znázorňuje přehled vývoje počtu obyvatel ve městě Nýřany.

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel - Nýřany

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBYVATEL	7050	7061	7092	7121	7126	7112	7101	7080	6 981

Zdroj: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 21.10.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, vlastní zpracování

5.1.1.3 Organizace a složky zřizované městem

Mezi organizační složky, které jsou zřízeny městem, patří: Městská policie Nýřany, Požární a civilní ochrana města Nýřany, Společenské a kulturní centrum Nýřany a Městská knihovna Nýřany, okres Plzeň - sever. Ve městě jsou také založeny dvě příspěvkové organizace, jimiž jsou Základní škola Nýřany a Mateřská škola Nýřany, příspěvková organizace a Základní umělecká škola Nýřany, okres Plzeň – sever, příspěvková organizace. Součástí první příspěvkové organizace je Základní škola Nýřany, Mateřská škola I. v Husově ulici, Mateřská škola II. Sluníčko, dům dětí a mládeže, školní jídelna a školní družina. Mezi společnostmi, které město vlastní nebo mu náleží určitý podíl, se řadí: Hospodářský dvůr Nýřany, spol. s.r.o., Prodej tepla s.r.o., Vodárenská a kanalizační, a.s. a Nájemní družstvo Nýřany, družstvo.¹³⁸

5.1.1.4 Vzdělávání a školství

Ve městě Nýřany se nachází jedna základní škola, dvě mateřské školy a jedna základní umělecká škola. Ve městě je také zřízen Dům dětí a Mládeže, kde mohou děti navštěvovat široké spektrum kroužků. Přihlásit se mohou děti od předškolního věku, ale i dospělé osoby.¹³⁹ Od 1. 2. 2017 byla ve městě Nýřany zahájena realizace projektu s názvem ZŠ a MŠ Nýřany 22. Realizace projektu potrvá do roku 2019 a výše podpory je

¹³⁷ *Obyvatelstvo v obcích Plzeňského kraje k 1.1.2017* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 21.10.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

¹³⁸ *Organizace a složky zřizované městem*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z : <http://www.nyrany.cz/mesto/organizace-a-slozky-zrizovane-mestem/>

¹³⁹ *Nabídka zájmových aktivit 2017 – 2018*. [online] DDM Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z : <http://ddmnyrany.cz/krouzky/>

700 361 Kč. Projekt je spolufinancován Evropskou unií z Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání.¹⁴⁰ „Cílem projektu je osobnostně profesní rozvoj pedagogů prostřednictvím dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v kurzech zaměřených na matematickou gramotnost, cizí jazyky, tandemové výuky, doučování žáků ohrožených školním neúspěchem.“¹⁴¹

5.1.1.5 Zdravotnictví a sociální péče

Město Nýřany má v rámci Městského úřadu zřízený Odbor sociálních věcí a zdravotnictví, který zajišťuje nejen pro město Nýřany, ale i pro obce spadající pod správní obvod, určitou agendu. Tato agenda obsahuje: sociálně právní ochranu dětí, sociální péči o specifické skupiny obyvatel, sociálního kurátora a další.¹⁴²

Městský úřad Nýřany jako obec s rozšířenou působností zajišťuje prostřednictvím oddělení sociálně - právní ochrany dětí: základní poradenství, terénní šetření, spolupracuje s ostatními orgány (obec, soudy, Policie ČR) a další různé funkce. V oblasti sociální péče a specifických skupin obyvatel má odbor na starosti osoby ohrožené sociálním vyloučením, seniory a zdravotně postižené osoby. Sociální pracovníci poskytují poradenství a zajišťují pomoc těmto specifickým skupinám. Práce sociálního kurátora tkví v tom, že spolupracuje s klientem ve všech fázích trestního řízení. Proces mezi kurátorem a klientem trvá i po skončení řízení, tj. ve výkonu vazby nebo ve výkonu trestu odnětí svobody. Cílem je, aby se klient dokázal, co nejlépe přizpůsobit okolí a nedošlo k sociálnímu vyloučení.¹⁴³ Mimo zdravotnický odbor fungují ve městě Nýřany i nevládní neziskové organizace, kterými jsou: Člověk v tísni o.p.s. a Domus – Centrum pro rodinu, z.s.¹⁴⁴

¹⁴⁰ *Projekt ZŠ a MŠ Nýřany 22.* [online] ZŠ a MŠ Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <https://sites.google.com/a/zsnyrany.cz/web/uredni-deska/projektzsamsnyrany22>

¹⁴¹ *Projekt ZŠ a MŠ Nýřany 22.* [online] ZŠ a MŠ Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <https://sites.google.com/a/zsnyrany.cz/web/uredni-deska/projektzsamsnyrany22>

¹⁴² *Náplň práce odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Nýřany.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: http://www.nypany.cz/e_download.php?file=data/kontakty/subjekty/poznamkacs14_2.pdf&original=Web+stranky+napln+prace+odboru.pdf

¹⁴³ *Náplň práce odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Nýřany.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: http://www.nypany.cz/e_download.php?file=data/kontakty/subjekty/poznamkacs14_2.pdf&original=Web+stranky+napln+prace+odboru.pdf

¹⁴⁴ *Obchody, služby, lékaři, úřady, instituce.* [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <http://www.nypany.cz/mesto/obchody-sluzby-atd/>

5.1.1.6 Doprava

Městem Nýřany vede silnice II. třídy, která vede z Plzně a končí v obci Benešovice. Ovšem není to jeden z hlavních tahů ve městě.¹⁴⁵ Důležitější pozemní komunikace je dálnice D5, která je součástí mezinárodní silnice E50 Paříž – Norimberk – Praha – Košice – Kyjev. Dálnice D5 vede z Prahy přes Plzeň, Rozvadov až do státní hranice Česká republika/Německo.¹⁴⁶

Vzdálenost dálnice D5 od centra města je 3,5 km při jízdě automobilem a časově tato trasa vychází na čtyři minuty jízdy.¹⁴⁷ Ve městě je možné také využít jiné dopravní prostředky než automobil, a tím jsou: vlaky, autobusy a městská doprava.¹⁴⁸ Od dubna do září o víkendu a ve státní svátky lze využít i Cyklobus Český les ČSAD. Trasa cyklobusu začíná v Plzni a končí na Přimdě.¹⁴⁹

5.1.1.7 Kulturní a sportovní možnosti

O kulturní akce v Nýřanech pečuje Společenské a kulturní centrum Nýřany. Centrum zajišťuje různorodé akce po celý rok, z nichž ty největší jsou např.: Den města Nýřany, Velikonoční Jarmark a Adventní koncert.¹⁵⁰ Na zajištění volnočasových a sportovních aktivit uvolňuje město ze svého rozpočtu každý rok nemalé finanční prostředky. Ve městě je vybudované koupaliště a multifunkční sportovní plocha.¹⁵¹

5.1.2 Město Touškov

Město Město Touškov leží na levém břehu řeky Mže a je umístěno na severozápadě České republiky v severovýchodním cípu plzeňské pánve a v oblasti zvané Plaská pahorkatina. Město spadá do okresu Plzeň-sever, kraj Plzeňský a je vzdálené zhruba deset

¹⁴⁵ *Googlemaps.cz* [online] Google.cz [cit. 25.10.2017] Dostupné z:

<https://www.google.cz/maps/@49.7102851,13.2005816,12z/data=!5m1!1e1>

¹⁴⁶ *Dálnice D5*. [online] Dálnice – Silnice.cz [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <http://www.dalnice-silnice.cz/D5.htm>

¹⁴⁷ *Googlemaps.cz* [online] Google.cz [cit. 25.10.2017] Dostupné z:

<https://www.google.cz/maps/dir/330+23+N%C3%BD%C5%99any/D5/@49.7115991,13.2068861,15z/data=!3m1!4b1!4m13!4m12!1m5!1m1!1s0x470a92eff4b2e7e3:0x400af0f66158f00!2m2!1d13.2046047!2d49.7127158!1m5!1m1!1s0x470af43b5315cc0f:0x60f5efb2d86c2acb!2m2!1d13.216712!2d49.7050409!5m1!1e1>

¹⁴⁸ *Dopravní spojení*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné

z:<http://www.nyrany.cz/mesto/obchody-sluzby-atd/dopravni-spojzeni/>

¹⁴⁹ *Cyklobus Český les*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné

z:<http://www.nyrany.cz/mesto/obchody-sluzby-atd/dopravni-spojzeni/cyklobus/>

¹⁵⁰ *Kultura v Nýřanech*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné

z:<http://www.nyrany.cz/mesto/kultura-1/>

¹⁵¹ *Sport a volný čas ve městě Nýřany*. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné

z:<http://www.nyrany.cz/mesto/sport-a-volny-cas/>

km od města Plzeň.¹⁵² Katastrální výměra města byla k 31. 12. 2016 963,20 ha, z toho přibližně 25 ha činila zastavěná plocha a nádvoří.¹⁵³ Součástí města je malá obec zvaná Kůstí, která se nachází zhruba 3,5 km severovýchodně od města.¹⁵⁴

Město Touškov je také součástí sdružení několika obcí za účelem společného dosahování cílů. Tento dobrovolný svazek obcí se nazývá mikroregion Touškovsko a jeho součástí jsou tyto obce: Město Touškov, Újezd nade Mží, Bdeněves, Kozolupy, Vochov a Myslinka.¹⁵⁵ Toto sdružení obcí vzniklo v roce 2006 za účelem prosazování společných cílů, které se budou zaměřovat na lepší kvalitu a rozvoj života obyvatel žijících v tomto mikroregionu. Hlavním cílem mikroregionu je vzájemná spolupráce a využití dotačních titulů pro zkvalitňování života a rozvoje venkova.¹⁵⁶

Od roku 2013 byl spuštěn v rámci Mikroregionu Touškovsko projekt, jehož téma bylo zaměřeno na potřeby sociálních služeb v tomto regionu. Jednalo se o služby, jako jsou např. doprovod k lékaři, celodenní péče v domácnosti, donáška oběda, poradenství, pobytové služby pro seniory aj. Tento projekt komunitního plánování sociálních služeb byl realizován za pomoci Centra pro komunitní práci západní Čechy a Mikroregionu Touškovsko. Finance byly poskytnuty z prostředků Evropského sociálního fondu, konkrétně z Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, a ze státního rozpočtu České republiky. Cílem tohoto projektu bylo rozvíjet sociální služby odpovídající potřebám místních obyvatel.¹⁵⁷

5.1.2.1 Organizační struktura města

V rámci výkonu státní správy se město Město Touškov řadí mezi obce s pověřeným obecním úřadem. Správní obvod obce z hlediska pověřeného obecního úřadu je vymezen těmito obcemi: Bdeněves, Čeminy, Černovice, Chotíkov, Kozolupy, Křelovice, Líšťany,

¹⁵² *Základní údaje*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mesto/zakladni-udaje/>

¹⁵³ *Město Touškov (okres Plzeň-sever)* [online]. Veřejná databáze. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 26.10.2017] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jspx?_af=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__559211#

¹⁵⁴ *Mapa města*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mesto/mapa-mesta/>

¹⁵⁵ *Touškovsko - mikroregion (Město Touškov, Újezd nade Mží, Bdeněves, Kozolupy, Vochov, Myslinka)* [online] Touškovsko Mikroregion [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskovsko.cz/>

¹⁵⁶ *Místní tisk*. [online] Touškovsko Mikroregion [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskovsko.cz/17-mistni-tisk/>

¹⁵⁷ *Komunitní plán 2013 – 2014*. [online] Touškovsko Mikroregion [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskovsko.cz/20-komunitni-plan-2013-2014/>

Myslinka, Pernarec, Plešnice, Přovany, Újezd nade Mží, Úlice a Vochov.¹⁵⁸ Vedení města má v rukou starostka města, místostarosta města a pětičlenná rada města. Zastupitelstvo města je složené z 15 zastupitelů. V oblasti kontroly byl zvolen zastupitelstvem Finanční a Kontrolní výbor. Součástí vedení města je také zřízena v městě Město Touškov Komise pro projednávání přestupků, Kulturně - redakční komise a Bytová a sociální komise. V každé komisi působí předseda a ostatní členové.¹⁵⁹ V obci také působí Bytový, Finanční a Stavební odbor. Činností Bytového odboru je správa bytového fondu, který je zřízen v rámci města.¹⁶⁰ Stavební odbor je zřízen v městě Město Touškov i pro jiné obce. Činnosti tohoto odboru jsou velmi rozsáhlé, patří mezi ně např. stavební povolení, kolaudační rozhodnutí na rodinné domy a odstraňování staveb.¹⁶¹ Vyjádření města k projektovým dokumentacím, rozhodování o užívání místních komunikací a problémy s nimi spojenými má na starosti stavební technik a silniční správní úřad města.¹⁶² V oblasti přenesené působnosti dále vykonává městský úřad matriku a evidenci obyvatel.¹⁶³

5.1.2.2 Obyvatelstvo

Počet obyvatel města Město Touškov byl k 1. 1. 2017 ve výši 2 137. Tento počet je tvořen součtem mužů ve výši 1 044 a žen ve výši 1 093. Průměrný věk ve městě je přibližně 40 let.¹⁶⁴ Přehled vývoje počtu obyvatel ve městě Město Touškov ukazuje Tabulka 2.

¹⁵⁸ *Město Touškov* [online]. Města a obce online. [cit. 26.10.2017] Dostupné z: http://mesta.obce.cz/obce_po.asp?zujpo=559211

¹⁵⁹ *Vedení města*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/vedeni-mesta/>

¹⁶⁰ *Bytový odbor, Životní prostředí*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/bytovy-odbor/>

¹⁶¹ *Stavební odbor*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/stavebni-odbor/>

¹⁶² *Stavební technik a silniční správní úřad*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/stavebni-technik/>

¹⁶³ *Evidenze obyvatel, Matrika*. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/matrika-eo/>

¹⁶⁴ *Obyvatelstvo v obcích Plzeňského kraje 2016* [online] Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/obyvatelstvo-v-obcich-plzenskeho-kraje-2016>

Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel – Město Touškov

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBYVATEL	2027	2048	2079	2069	2074	2063	2077	2114	2137

Zdroj: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 26.10.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, vlastní zpracování

5.1.2.3 Vzdělávání a školství

Ve Městě Touškov se nachází mateřská škola, základní škola a základní škola pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami.¹⁶⁵ Mateřská škola má zde možnost umístit až 100 dětí. Objekt složen ze čtyř tříd, které jsou umístěny do dvou pavilonů podle věkové kategorie.¹⁶⁶ V rámci Mateřské školy Město Touškov probíhá několik zájmových aktivit, které přispívají k rozvoji dětí. Mezi tyto aktivity patří např. keramický kroužek, výuka angličtiny pro nejmenší, hudebně pohybový kroužek, pěvecký sbor a logopedická náprava.¹⁶⁷

Ke dni 31. 8. 2015 navštěvovalo základní školu celkem 350 dětí.¹⁶⁸ Stejně jako mateřská škola nabízí základní škola svým žákům nejen základní výuku, ale také mnoho dalších zájmových kroužků.¹⁶⁹ Škola, která je zaměřena na vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, má ve městě již dlouholetou tradici. Tehdejší zvláštní škola se připojila k současné základní a mateřské škole. Speciální třídy nabízejí žákům se speciálními vzdělávacími potřebami úplné základní vzdělání.¹⁷⁰

5.1.2.4 Zdravotnictví a sociální péče

Ve městě Město Touškov je provozována ordinace dětské lékařky, ordinace

¹⁶⁵ *Základní škola Město Touškov*. [online] Základní škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: http://www.skola.touskov.cz/index_special.html

¹⁶⁶ *Střípky z naší mateřinky* [online] Mateřská škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <http://www.ms.touskov.cz/?stranka=stripky>

¹⁶⁷ *Nadstandardní aktivity v MŠ* [online] Mateřská škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <http://www.ms.touskov.cz/?stranka=krouzky>

¹⁶⁸ *Výroční zpráva 2014/2015*. s. 7 [online] ZŠ Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <http://skola.touskov.cz/dokumenty/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%2020142015.pdf>

¹⁶⁹ *Kroužky*. [online] ZŠ Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: http://skola.touskov.cz/informaceprorodice_krouzky.html

¹⁷⁰ *Základní škola Město Touškov*. [online] Základní škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: http://www.skola.touskov.cz/index_special.html

obvodního lékaře a zubní ordinace. Ve městě je také k dispozici lékárna.¹⁷¹ Nenachází se zde žádná nemocnice ani záchranná lékařská služba, ale je zde zcela dobře vyvinutá pečovatelská služba. Ve městě je zřízeno Centrum pečovatelských a ošetrovatelských služeb Město Touškov (CPOS Touškov). Činností tohoto centra je pomoc poskytovaná seniorům a osobám, kteří jsou příjemci plného invalidního důchodu a žijí na vymezeném území CPOS Touškov. Pomoc je také směřována lidem s poškozeným psychickým nebo zdravotním stavem. Území poskytovaných služeb je rozděleno do sedmi středisek: Touškovsko, Stodsko, Manětínsko, Kralovicko, Žihelsko, Vejprnicko a Nýřansko.¹⁷² Pro velkou úspěšnost získalo toto centrum několik ocenění, např. Národní cenu kvality ČR, Cenu hejtmana za společenskou odpovědnost Plzeňského kraje nebo Cenu kvality v sociálních službách.¹⁷³

5.1.2.5 Doprava

Městem Touškov prochází silnice druhé třídy č. 180.¹⁷⁴ Ve městě funguje autobusová doprava a je zde zřízené autobusové nádraží. V rámci blízkosti k městu Plzeň je zde zavedená linka plzeňských městských dopravních podniků (PMDP a.s.). Dopravní podniky také zřídily i noční spoj o víkendech a svátcích.¹⁷⁵

5.1.2.6 Kulturní a sportovní možnosti

Město Touškov nabízí svým občanům několik možností v rámci kultury. Nejen, že je ve městě zřízená městská knihovna, kde je možnost využít i veřejný internet, ale v provozu je zde i kino.¹⁷⁶ Město také celoročně společně s dalšími spolky pořádá několik kulturních akcí. Nezisková organizace s názvem Paprsek pořádá pro děti ročně velké množství aktivit, jimiž jsou např. dětský karneval, pasování čtenářů nebo dětské letní tábory. MT Club Kinokavárna ve městě Touškov promítá filmy pro děti i dospělé. V oblasti

¹⁷¹ *Obchody / Služby*. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/sluzby-ve-meste/obchody-sluzby/zdravotnictvi/>

¹⁷² *Služby*. [online] CPOS Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.pecovatelskasluzba.cz/sluzby>

¹⁷³ *Ocenění*. [online] CPOS Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.pecovatelskasluzba.cz/oceni>

¹⁷⁴ *Město Touškov*. [online] Místopisy.cz [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7493/mesto-touskov/>

¹⁷⁵ *Odjezdy autobusů*. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/aktuality/odjezdy-autobusu/?ftresult=mhd>

¹⁷⁶ *Kultura a sport*. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/m/kultura-a-sport/>

náboženské ve městě také probíhá několik akcí vedených Chrámovým sborem Města Touškov.¹⁷⁷ V oblasti sportu má k dispozici veřejnost využít sportovní areál TJ Sokolu Města Touškov. V areálu jsou umístěna víceúčelová hřiště pro možnost provozování několika sportů.¹⁷⁸

5.1.3 Obec Pernarec

Obec Pernarec je součástí okresu Plzeň-sever a je vzdálená přibližně 12 km severozápadně od Města Touškova.¹⁷⁹ Katastrální plocha obce činí 2 292 ha.¹⁸⁰

5.1.3.1 Organizační struktura obce

Obec Pernarec se skládá ze šesti katastrálních území, kterými jsou: Březí, Krukanice, Málkovice, Něšov, Pernarec a Skupeč.¹⁸¹ Obec Pernarec je obec I. typu se sídlem matričního úřadu.¹⁸²

Vedení obce se skládá ze starosty obce a z jednoho místostarosty. Zastupitelstvo obce tvoří devíti členná komise.¹⁸³ V rámci stavebních povolení a úprav se obec Pernarec a její občané obrací na Stavební úřad města Města Touškov. Ostatní pravomoci, mezi které patří např. vydání občanského průkazu apod., spadají do pravomocí města s rozšířenou působností, v tomto případě tedy města Nýřany.¹⁸⁴

¹⁷⁷ *Kulturní ročenka Města Touškova*. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: http://www.touskov.cz/e_download.php?file=data/editor/139cs_2.pdf&original=Kulturni+ročenka+Mesta+Touskova+2014.pdf

¹⁷⁸ *Sportovní areál*. [online] TJ Sokol Město Touškov z.s. [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.tjsokolmestotouskov.cz/sportovi-areal/>

¹⁷⁹ *O obci*. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://www.pernarec.cz/o-obci/>

¹⁸⁰ *Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021* s. 4 [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategick%C3%BD%20pl%C3%A1n%20Pernarec_FINAL.pdf

¹⁸¹ *Katastr nemovitostí Pernarec*. [online] kurzy.cz [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://regiony.kurzy.cz/katastr/pernarec/>

¹⁸² *Orgány územní samosprávy*. [online] Portál veřejné správy. 301 Moved Permanently. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 30.10.2017]. Dostupné z: <http://seznam.gov.cz/ovm/municipalityAdditionDetail.do?path=PERNAREC>

¹⁸³ *Zastupitelstvo obce*. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://www.pernarec.cz/urad-obce/zastupitelstvo-obce/>

¹⁸⁴ *Ostatní úřady*. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://www.pernarec.cz/ostatni-urady/>

5.1.3.2 Obyvatelstvo

K 1. 1. 2017 žilo v katastrálních územích obce Pernarec celkem 764 obyvatel. Průměrný věk v obci byl k 1. 1. 2017 kolem 41 let.¹⁸⁵ Data za rok 2016 udávají, že se v obci narodilo šest dětí a došlo k úmrtí dvou obyvatel. Tento rok také způsobil v obci negativní migrační saldo, kdy počet přistěhovalých byl menší než počet vystěhovalých.¹⁸⁶ Přehled vývoje počtu obyvatel v obci Pernarec ukazuje Tabulka 3.

Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel - Pernarec

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBYVATEL	753	762	777	772	763	769	766	768	764

Zdroj: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 30.10.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, vlastní zpracování

5.1.3.3 Vzdělání a školství

V obci Pernarec je zřízena základní škola rozdělena do dvou budov a mateřská škola.¹⁸⁷ Základní škola Pernarec je škola s devíti postupnými ročníky, ale od roku 2010/2011 je zde pouze 7 tříd. V rámci školy došlo ke spojení několika ročníků z nedostatku žáků. Průměrná kapacita jednotlivých tříd je 11 žáků a celkem měla škola k roku 2016 82 žáků. Škola je zařazena do sítě „Škola podporující zdraví“ a získala také certifikát Ekoškola. Témata zdraví a ekologie se tak dětem celoročně prolínají do jejich výuky.¹⁸⁸ Mateřská škola v současné době poskytuje své služby pro 40 dětí.¹⁸⁹

¹⁸⁵ *Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2017* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

¹⁸⁶ *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 30.10.2017] Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

¹⁸⁷ *ZŠ a MŠ Pernarec*. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://www.pernarec.cz/zs-a-ms-pernarec/>

¹⁸⁸ *Charakteristika školy*. [online] Základní škola a mateřská škola Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://zspernarec.namiste.cz/index.php/charakteristika-skoly>

¹⁸⁹ *Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021*. s. 11[online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:

[http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategický%20plán%20Pernarec_FINAL.pdf](http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategicky%20plan%20Pernarec_FINAL.pdf)

5.1.3.4 Zdravotnictví a sociální péče

Obec Pernarec vlastní budovu zdravotního střediska, která prošla rozsáhlou rekonstrukcí. V prostorách zdravotního střediska obec poskytuje občanům zdravotní služby, kterými jsou: dětská lékařka, obvodní lékař pro dospělé a gynekologický lékař.¹⁹⁰

5.1.3.5 Doprava

Obcí Pernarec nevede žádný hlavní dopravní tah, ale pouze silnice II. a III. třídy, jejichž vlastníkem je SÚS Plzeňského kraje. V současné době jsou tyto dopravní komunikace ve špatném stavu z důvodu výstavby kanalizace, která v obci probíhá. Zcela nevyhovující je také autobusová doprava v obci, která zajišťuje málo dopravních spojů. Autobusové spoje jsou především důležité pro dopravu dětí do mateřské a základní školy z okolních obcí.¹⁹¹

5.1.3.6 Kulturní a sportovní možnosti

V obci Pernarec působí několik spolků, které celoročně pořádají různé akce pro místní obyvatele, ať už se jedná o sportovní, společenské nebo kulturní akce, mezi které patří, např.: masopustní průvod, pálení čarodějnic, vítání občánků, den dětí, oslavy MDŽ, pochod na Gutštejn nebo rybářské závody. O kulturní život se tady starají tyto spolky: TJ Sokol Pernarec, Sbor dobrovolných hasičů Pernarec, MX Pernarec o. s., Myslivecké sdružení Pernarec, Základní organizace svazu včelařů Pernarec, Rybáři Pernarec o. s. a Občanské sdružení Spolek Skupeč.¹⁹²

V obci dále funguje místní knihovna. Služby zde také poskytuje Česká pošta a tři obchody s potravinami.¹⁹³ V rámci oblasti turistiky je zde možné využívat cyklotrasu, která vede z Pernarce do Města Touškova. Vysokou návštěvnost má také vodní nádrž

¹⁹⁰ Rozhovor 3

¹⁹¹ *Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021*. s. 10 [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:

http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategický%20plán%20Pernarec_FINAL.pdf

¹⁹² *Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021*. s. 11 [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:

http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategický%20plán%20Pernarec_FINAL.pdf

¹⁹³ *Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021*. s. 11 [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:

http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategický%20plán%20Pernarec_FINAL.pdf

Hracholusky, ležící 13 km od obce a nabízející několik kulturních i sportovních vyžití. V blízkosti obce Pernarec se nachází lázeňské město Konstantinovy Lázně, které svým návštěvníkům nabízí Wellness centrum a mnoho dalších zážitků.¹⁹⁴

5.1.4 Obec Úněšov

Obec Úněšov je vzdálena přibližně 7 km od obce Pernarec.¹⁹⁵ Obcí prochází hlavní silnice Plzeň- Karlovy Vary, která obec rozděluje na dvě části. Obec se rozkládá na 1315 ha 24 km severozápadně od Plzně.¹⁹⁶

5.1.4.1 Organizační struktura

Obec Úněšov spadá pod obec s pověřeným obecním úřadem Všeruby a pod obec s rozšířenou působností Nýřany.¹⁹⁷

Obec Úněšov má devět katastrálních území, jimiž jsou: Budeč u Číhané, Čbán, Číhaná, Hvožd'any u Úněšova, Štipoklasy u Číhané, Úněšov, Lípa u Úněšova, Podmokly u Úněšova a Vojtěšín.¹⁹⁸ Nejvyšším organizačním článkem obce je starostka obce a místostarosta obce, kterým je podřízené devíti-členné zastupitelstvo. Ostatními podřízenými organizačními složkami jsou Finanční a Kontrolní výbor zastupitelstva.¹⁹⁹

Obec Úněšov neposkytuje služby v rámci matričního úřadu, s veškerými záležitostmi se obec a obyvatelé obrací na Matriční úřad v Pernarci. V rámci stavebních záležitostí je občanům a obci k dispozici Stavební úřad Všeruby.²⁰⁰

¹⁹⁴ *Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021*. s. 14 – 15 [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:

http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategický%20plán%20Pernarec_FINAL.pdf

¹⁹⁵ *Plánování trasy*. [online] Mapy.cz [cit. 2.11.2017] Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?planovani-trasy&x=13.1253342&y=49.8627506&z=13&rc=9366hxWbRX93UmHxW7jS&rs=muni&rs=muni&ri=1453&ri=1465&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=>

¹⁹⁶ *Informace o obci*. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 2.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/obec-1/informace-o-obci/historie/>

¹⁹⁷ *Obce – ČR*. [online] Regionální informační servis [cit. 2.11.2017] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=559563&zsj=023639>

¹⁹⁸ *Rozvojový strategický dokument obce Úněšov na období 2015 – 2018*. s. 9 [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: http://www.unesov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah822_1.pdf&original=Strateg.+r.+dok.pdf

¹⁹⁹ *Povinné informace*. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/urad-obce/povinne-informace/subjekt-obce-unesov-1.html>

²⁰⁰ *Obce – ČR*. [online] Regionální informační servis [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=559563&zsj=023639>

5.1.4.2 Obyvatelstvo

Obec Úněšov měla k 1. 1. 2017 celkem 573 obyvatel, z nichž bylo 298 osob zastoupeno muži a 275 ženami. Průměrný věk v obci se pohyboval k danému datu kolem 43 let, což je nejvyšší věk v porovnání s ostatními čtyřmi obcemi, kterými se práce zabývá.²⁰¹ Tabulka 4 znázorňuje přehled vývoje počtu obyvatel v obci Úněšov.

Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel - Úněšov

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBYVATEL	576	580	571	578	574	552	553	559	573

Zdroj: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 2.11.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, vlastní zpracování

5.1.4.3 Vzdělání a školství

Obec Úněšov nabízí v oblasti vzdělání a školství pouze jen mateřskou školu. V současné době je škola plně obsazena, protože poskytuje služby nejen pro místní děti, ale i pro děti z okolních vesnic. Obec má ve vlastnictví auto, které sváží do mateřské školy děti z okolí.²⁰² Nejbližší základní škola je ve městě Všeruby, v obci Pernarec nebo ve městě Chotíkov.²⁰³

5.1.4.4 Zdravotnictví a sociální péče

V obci Úněšov je k dispozici zdravotní středisko, kde občané můžou navštěvovat zubního lékaře, chirurgickou ambulanci nebo veterinární službu. Služby praktického lékaře obec postrádá, a proto místní obyvatelé musí za praktickým lékařem dojíždět do obce Všeruby.²⁰⁴

²⁰¹ *Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2017* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 4.11.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

²⁰² Rozhovor 4

²⁰³ *Rozvojový strategický dokument obce Úněšov*

na období 2015 – 2018. s. 10 [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z :

http://www.unesov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah822_1.pdf&original=Strateg.+r.+dok.pdf

²⁰⁴ *Rozvojový strategický dokument obce Úněšov*

na období 2015 – 2018. s. 10 [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z :

http://www.unesov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah822_1.pdf&original=Strateg.+r.+dok.pdf

5.1.4.5 Doprava

V úvodní části bylo již řečeno, že obec Úněšov se rozkládá na hlavní silnici I/20 Plzeň – Karlovy Vary. Pro obec tato silnice má nejen negativní dopady z hlediska intenzivního dopravního zatížení, ale přináší i pozitiva, kterými jsou velmi časté autobusové spoje mezi Plzní a Karlovými Vary.²⁰⁵

5.1.4.6 Kulturní a sportovní možnosti

Stejně jako obec Pernarec má i obec Úněšov několik spolků, které pořádají pro své občany i lidi z okolí různorodé akce.²⁰⁶ Aktivní spolky, které v obci působí, jsou: fotbalový spolek TJ Slavia Úněšov, Myslivecké sdružení Zelená větvička Úněšov a Myslivecké sdružení Číhaná.²⁰⁷ Obec je také součástí spolku Svazek obcí Slavkovský les a obdrželo členství v Místní akční skupině Náš region. Pomocí spolku Svazek obcí Slavkovský les zajistila obec nový kolotoč a altán na dětské hřiště, nainstalovala do všech jejích obcí informační tabule a vyznačila turistické trasy v jejím okolí.²⁰⁸

5.1.5 Obec Krsy

Krsy je vesnice, která se rozléhá na 2 573 ha severozápadně od Plzně.²⁰⁹ Obec je vzdálená od obce Úněšov přibližně 10 km.²¹⁰

5.1.5.1 Organizační struktura

Obec Krsy patří pod do správního obvodu obce s rozšířenou působností Nýřany a do správního obvodu obce s pověřeným obecním úřadem Všeruby.²¹¹ Obec spravuje pět katastrálních území, kterými jsou: Polínka, Skelná Huť, Kejšovice, Trhomné a zaniklá

²⁰⁵ *Rozvojový strategický dokument obce Úněšov na období 2015 – 2018*, s. 10 [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: http://www.unesov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah822_1.pdf&original=Strateg.+r.+dok.pdf

²⁰⁶ *Volný čas*. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/volny-cas/>

²⁰⁷ *Seznam organizací*. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/obec-1/seznam-organizaci/>

²⁰⁸ *SOSL a MAS Náš region*. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/spolky-sdruzeni/sosl-a-mas-nas-region/>

²⁰⁹ *Krsy*. [online] Místopisy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7487/krsy/>

²¹⁰ *Plánování trasy*. [online] Mapy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://mapy.cz/dopravni?planovani-trasy&x=13.1020405&y=49.9122929&z=12&rc=93G3KxXA3593UmHxW7jS&rs=muni&rs=muni&ri=1436&ri=1465&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=>

²¹¹ *Titulní strana*. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/titulni-strana/>

osada Umíř.²¹² Vedení obce se skládá ze starosty, místostarostky a zastupitelstva obce. Ke kontrole zastupitelstva je zde zřízen Finanční výbor a Kontrolní výbor.²¹³ Součástí zastupitelstva obce je 7 členů.²¹⁴

5.1.5.2 Obyvatelstvo

Ke dni 1. 1. 2017 žilo v obci Krsy 232 osob. Obec je tak nejmenší v rámci počtu obyvatel z uvedených pěti obcí v diplomové práci. Pokud porovnáme počet obyvatel s městem Nýřany, zjistíme, že obec Krsy má přibližně 30krát méně obyvatel než město Nýřany. Průměrný věk v obci činí 41,5 let.²¹⁵ V Tabulce 5 je znázorněn přehled počtu obyvatel v obci Krsy.

Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel - Krsy

ROK	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
POČET OBYVATEL	226	217	220	223	233	241	238	228	232

Zdroj: *Databáze demografických údajů za obce ČR* [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 4.11.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>, vlastní zpracování

5.1.5.3 Vzdělání a školství

V oblasti školství a vzdělávání má obec Krsy veliké mezery. Jako jediná ze zmíněných obcí nedisponuje mateřskou školou, základní školou ani jiným vzdělávacím institutem. Jediná vzdělávací aktivita, která v obci funguje, je počítačový kurz. Kurz je vhodný především pro občany, kteří nemají zkušenosti s osobním počítačem nebo se chtějí v tomto oboru zdokonalit.²¹⁶

²¹² Krsy. [online] Místopisy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7487/krsy/>

²¹³ Povinné informace. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/obecni-urad/povinne-informace/>

²¹⁴ Úřední deska. VOLBY. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: http://www.krsy.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah468_1.pdf&original=v%C3%BDsledky.pdf

²¹⁵ Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2017 [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

²¹⁶ Vzdělávací programy. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/aktualni-informace-1/vzdelavaci-programy/>

5.1.5.4 Zdravotnictví a sociální péče

Ve vlastnictví má obec Krsy zdravotní středisko, které je v současné době využíváno jen dvakrát v týdnu pro poskytování zdravotních služeb obvodním lékařem. Občané tak musí v případě potřeby navštívit lékaře v obci Pernarec.²¹⁷

5.1.5.5 Doprava

Obcí Krsy prochází pouze silnice II. třídy II/201, ale ve vzdálenosti přibližně 2 km vede silnice I. třídy I/ 20, konkrétně hlavní tah Plzeň – Karlovy Vary.²¹⁸ Obec Krsy se nachází téměř v polovině trasy Plzeň – Karlovy Vary. Bližší je pro občany cesta do města Plzeň, která vede přes obec Úněšov.²¹⁹

5.1.5.6 Kulturní a sportovní možnosti

Obec Krsy nemá mnoho možností pro kulturní a sportovní vyžití. V současné době v obci nefungují žádné sportovní organizace, které by děti mohly navštěvovat. Obec také postrádá i dětské hřiště nebo obecní knihovnu.²²⁰ Spolky, které reprezentují obec Krsy, jsou: Sbor dobrovolných hasičů obce Krsy, Český svaz včelařů s. z., základní organizace Krsy a Honební společenstvo Trhomné.²²¹ Obec každoročně pořádá několik různorodých akcí, kterými jsou např.: Vavřínecká pouť, oslavy osvobození, setkání seniorů a stavění a kácení máje.²²²

5.2 Analýza vybraných představitelů samospráv

Pro zjišťování dat, která se týkají fungování obecních samospráv a vnitřních politických mechanismů obcí, byla pro tuto práci vybrána forma polostandardizovaných rozhovorů s představiteli samospráv (viz Příloha č. 2). Rozhovory probíhaly v období od 2. – 15. listopadu se starosty a místostarosty obcí, které spadají pod správní obvod města

²¹⁷ Rozhovor 5

²¹⁸ *Plánování trasy*. [online] Mapy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://mapy.cz/dopravni?planovani-trasy&x=13.0649596&y=49.9303239&z=16&rc=93G3KxXA35jMfis4&rs=muni&rs=coord&ri=1436&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=>

²¹⁹ *Plánování trasy*. [online] Mapy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://mapy.cz/dopravni?planovani-trasy&x=13.0945042&y=50.0120618&z=9&rc=9eCYDxW0fT93G3KxXA359d3IBxY7fg&rs=muni&rs=muniri&rs=muni&ri=1243&ri=1436&ri=1253&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=&rt=>

²²⁰ Rozhovor 5

²²¹ *Spolky*. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/spolky/>

²²² *Krsy*. [online] Místopisy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7487/krsy/soucasnost/>

Nýřany. Kritériem pro výběr obcí byla velikost a rozpočtové příjmy obcí. Práce je tak zaměřena na tři obce s počtem obyvatel do 1000 a dvě obce, které mají více než 1000 obyvatel. Výsledky rozhovorů jsou uvedeny v následující kapitole.

5.2.1 Rozhovory se starosty a místostarosty obcí

1. Kdo především přichází s návrhem investiční akce ve Vaší obci?

Na základě odpovědí jednotlivých zastupitelů obcí lze říci, že v menších obcích jako jsou Pernarec, Úněšov a Krsy, je hlavním iniciátorem starosta obce. V menší míře přispívají v těchto obcích se svými podněty i jednotliví zastupitelé obce.²²³ V případě obce Pernarec a Úněšov podávají návrhy investičních akcí i místní spolkové organizace, ovšem jejich aktivita není tak častá.²²⁴ „V loňském roce podal návrh Sbor dobrovolných hasičů Pernarec na opravu budovy jeho spolku. Jejich návrh byl na zasedání zastupitelstva projednán, následně přijat a realizován.“ Uvedl starosta obce Pernarec.²²⁵ U větších obcí lze prokázat, že starosta není hlavním iniciátorem investičních akcí. Škála iniciátorů je zde mnohem širší.²²⁶ Ve městě Město Touškov je zásadním podněcovatelem v této oblasti výkonný orgán obce, tedy rada obce.²²⁷ Ve městě Nýřany nelze přímo označit hlavního iniciátora investičních akcí. Se svými návrhy přichází nejen rada města, ale i jednotliví zastupitelé a stavební komise. Místostarostka města uvedla: „Je těžké na tuhle otázku odpovědět. Jenom starosta to určitě není, návrh podávají zpravidla ti, kteří žijí v určitých částech města, a daný návrh se této části města týká. Nedá se tedy opravdu říct, že je to jedna osoba.“²²⁸

²²³ Rozhovor 3,4,5

²²⁴ Rozhovor 3,4

²²⁵ Rozhovor 3

²²⁶ Rozhovor 1,2

²²⁷ Rozhovor 2

²²⁸ Rozhovor 1

2. Jak často se schází zastupitelstvo Vaší obce před veřejným zasedáním zastupitelstva obce a proč? Kdo obvykle svolává neveřejné zasedání zastupitelstva?

V této otázce se odpovědi dotazovaných výrazně lišily. Každá obec má v tomto případě rozdílnou organizaci neveřejných zasedání.²²⁹ Nejvíce se schází zastupitelé na neveřejném zasedání v obci Úněšov a to sedmkrát za rok za přítomnosti všech členů zastupitelstva. Před každým veřejným zastupitelstvem se konají tzv. porady, kde se řeší problémy obce a hlavní body veřejného zasedání. Starostka obce uvedla, že se tyto porady konají z důvodu prevence dohadů a zbytečně dlouhých diskuzí na veřejném zasedání.²³⁰ Zastupitelé města Město Touškov mají neveřejné zasedání přibližně pětkrát do roka, ovšem nelze stanovit přesný počet, záleží na dalších okolnostech a potřeb města. Toto zasedání probíhá za přítomnosti i rady města a je označeno jako pracovní schůzka. Samostatné neveřejné zasedání zastupitelstva nemá. V rámci pracovních schůzek se řeší jednotlivé body programu zastupitelstva, které se následně řeší na veřejném zasedání zastupitelstva.²³¹ V obci Pernarec se zastupitelstvo obce schází neveřejně velmi zřídka, přibližně třikrát do roka. Jako v ostatních obcích je to otázka potřeby. Stejně jako v obci Úněšov jsou tyto schůze tzv. porady, kde se probírají věci neveřejného typu, kterými jsou např.: dlužníci nájmu obecních bytů, přidělení bytových jednotek apod.²³² Ve městě Nýřany, které je největší z uvedených obcí, se pracovní jednání zastupitelstva koná pouze jedenkrát do roka a to kvůli schvalování rozpočtu.²³³ Zcela odlišné je to u obce Krsy, kde se neveřejné zasedání zastupitelstva nekoná. Starosta uvedl, že dříve se svolávaly tzv. porady, ale nebyly na tolik úspěšné a účast zastupitelů byla velmi nízká. V současné době posílá veškeré materiály v papírové podobě všem zastupitelům sedm dní před konáním veřejného zasedání a mají tedy čas si vše přečíst a připravit své dotazy a návrhy.²³⁴ Ve všech případech, kde se konají

²²⁹ Rozhovor 1,2,3,4,5

²³⁰ Rozhovor 4

²³¹ Rozhovor 2

²³² Rozhovor 3,4

²³³ Rozhovor 1

²³⁴ Rozhovor 5

neveřejné pracovní schůzky nebo porady zastupitelů je hlavním svolavatelem starosta.²³⁵

3. Kdo má obvykle nejčastěji slovo na zasedáních zastupitelstva? (veřejné i neveřejné zasedání)

V rámci veřejného i neveřejného zasedání má ve všech obcích hlavní slovo starosta obce. Jeho postavení je tedy na těchto zasedáních klíčové a je hlavní řídicí jednotkou celého zasedání.²³⁶ V oblasti neveřejného zasedání se ale ve vysoké míře podílí i jednotliví zastupitelé formou diskuze.²³⁷ Ve městě Město Touškov s hlavními body na pracovních schůzkách přichází ale i místostarosta a tajemnice.²³⁸

4. Jakým způsobem je sestavován rozpočet Vaší obce?

Rozpočet všech obcí je sestavován starostou s pomocí finančního výboru nebo finanční účetní, v případě města Město Touškov za pomocí i finančního úřadu. Způsob sestavování rozpočtu se ve všech obcích provádí na základě analogie z minulých let a investičních záměrů na daný rok.²³⁹

5. Bývá rozpočet obce jednou z položek diskuze na jednáních zastupitelstva před řádným zasedáním zastupitelstva?

V obci Úněšov se rozpočet obce řeší v rámci pravidelných porad.²⁴⁰ Ve městě Město Touškov je rozpočet projednáván na zvláštní schůzi zastupitelů formou diskuze.²⁴¹ Ve městě Nýřany se koná pouze jedna pracovní schůzka za rok, kde je řešena jen otázka rozpočtu.²⁴² Naopak je tomu u obcí Krsy a Pernarec. Rozpočet je zde konzultován pouze na veřejných zasedáních.²⁴³ Starosta obce Krsy k této otázce

²³⁵ Rozhovor 1,2,3,4,5

²³⁶ Rozhovor 1,2,3,4,5

²³⁷ Rozhovor 1,2,3,4

²³⁸ Rozhovor 2

²³⁹ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁴⁰ Rozhovor 4

²⁴¹ Rozhovor 2

²⁴² Rozhovor 1

²⁴³ Rozhovor 3,5

dodal, že „kvůli transparentnosti nemáme neveřejné zasedání, řešíme vše „natvrdo“.²⁴⁴

6. Je ve Vaší obci momentálně nějaký rozpor v oblasti rozpočtu obce, který se řeší na zasedáních zastupitelstva?

Všichni dotazovaní na tuto otázku zodpověděli, že nezaznamenali za svou kariéru závažný rozpor v oblasti rozpočtu obce na zasedáních zastupitelstva. Rozpočet není zdrojem konfliktů mezi jednotlivými zastupiteli.²⁴⁵

7. Má Vaše obec v současné době v plánu nějakou/nějaké investiční akci/akce?

Všechny uvedené obce mají v plánu několik investičních akcí. Menší obce jich ale oproti těm větším mají výrazně méně a hraje zde velkou roli otázka dotací.²⁴⁶ V případě obce Pernarec, Krsy i Úněšov jsou dotace hlavním finančním zdrojem, řídí se tedy především tím, zda dané dotace získají a podle toho rozhodují, kterou investiční akci zrealizují.²⁴⁷ V obcích s větším počtem obyvatel dotace nejsou tak důležité a v případě, že dotaci nezískají, zafinancují investici ze svých zdrojů.²⁴⁸ Ve všech obcích jsou momentálně předmětem investic především opravy místních komunikací.²⁴⁹

8. Bývá investiční akce nejprve předjednána na neveřejném zasedání zastupitelstva?

V obci Úněšov bývá investiční akce vždy předjednaná na neveřejných poradách zastupitelů obce.²⁵⁰ Stejně je tomu tak i ve městě Město Touškov, kde investiční akci projednávají zastupitelé pokaždé na pracovních schůzkách.²⁵¹ Obec Pernarec investice řeší pouze na veřejných zasedáních a město Nýřany investiční akce prodiskutovává v rámci komise výstavby a životního prostředí.²⁵² Obec Krsy

²⁴⁴ Rozhovor 5

²⁴⁵ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁴⁶ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁴⁷ Rozhovor 3,4,5

²⁴⁸ Rozhovor 1,2

²⁴⁹ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁵⁰ Rozhovor 4

²⁵¹ Rozhovor 2

²⁵² Rozhovor 1,3

neveřejné zasedání nepořádá, proto jsou investice stejně jako v obci Pernarec konzultovány na veřejných zasedáních.²⁵³

9. Jsou rozhodnutí jednotlivých zastupitelů o investiční akci většinou shodné?

Zde se dotazovaní shodli na odpovědi, že ano.²⁵⁴

10. Jsou v rámci významných investičních akcí vedené rozporné diskuze během zasedání zastupitelstva obce? Pokud ano, mohl/a byste prosím uvést nějaký příklad?

Ve městě Nýřany, v obcích Krsy, Pernarec a Úněšov nedochází k rozporným diskuzím v oblasti významných investičních akcí.²⁵⁵ S problémy se ale setkává město Město Touškov. Starostka uvedla, že „většinou se rozporné diskuze týkají těch investičních akcí, při jejichž realizaci dochází k nečekanému zvýšení finančních prostředků. A teď je na nás, abychom zdůvodnily, že je oprávněné.“²⁵⁶

11. Co je většinou hlavním podnětem pro návrhy investičních akcí ve Vaší obci? (plán rozvoje obce, podpora života občanů, podpora školství, podpora místních spolků, podpora životního prostředí)

V obci Pernarec, Úněšov a Krsy se řídí hlavně finančními možnostmi, momentálními potřebami v souladu se strategickým rozvojovým plánem.²⁵⁷ Naopak ve městě Nýřany a Město Touškov se investiční akce navrhuje podle potřeb a strategickým rozvojovým plánem se neřídí. Města se tedy snaží nejen o podporu života občanů, ale podporují i školství, místní spolky, životní prostředí a vzhled celého města.²⁵⁸

²⁵³ Rozhovor 3,5

²⁵⁴ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁵⁵ Rozhovor 1,3,4,5

²⁵⁶ Rozhovor 2

²⁵⁷ Rozhovor 3,4,5

²⁵⁸ Rozhovor 1,2

12. Podílí se občané Vaší obce na rozhodování o důležitých investičních akcích? (valná hromada, dotazníkové šetření prostřednictvím internetových stránek obce, apod.)

Ve všech obcích se na rozhodování o důležitých investičních akcích občané nepodílí.²⁵⁹ Starosta obce Krsy řekl, že „doposud to nebyla potřeba, vše děláme pro naše občany“.²⁶⁰ Místostarostka města Nýřany uvedla pouze jeden případ, kdy se občané města podíleli na výběru vzhledu náměstí formou ankety, kterou zprostředkoval městský úřad.²⁶¹

13. Pociťuje obec vyšší účast občanů obce, když se na veřejných zasedáních zastupitelstva řeší významné investiční akce?

Vyšší účast občanů na veřejných zasedáních zastupitelstva pociťily pouze obce Úněšov a Krsy.²⁶² V obci Úněšov se zúčastnil větší počet občanů při řešení výstavby obytné zóny.²⁶³ Obec Krsy zaznamenala vyšší zájem ze strany občanů při rozhodování o výstavbě kanalizace a místní komunikace.²⁶⁴ Velmi zajímavým zjištěním byl fakt, že ve městě Nýřany, jakožto největším městem Plzeňského kraje, se zúčastňují veřejného zastupitelstva většinou dva občané.²⁶⁵

14. Má Vaše obec zpracovaný strategický plán rozvoje? Pokud ano, kdo byl iniciátorem tohoto plánu, jakým způsobem byl sestaven?

Všechny obce zodpověděly, že mají zpracovaný strategický plán rozvoje.²⁶⁶ Město Město Touškov mají rozvojový plán zpracovaný v rámci Mikroregionu Touškovsko.²⁶⁷ Starosta/stka jako iniciátor tohoto plánu byl v obcích Krsy, Úněšov a Město Touškov.²⁶⁸ V obci Pernarec zpracovala tento plán zastupitelka obce a ve městě Nýřany rada obce.²⁶⁹ Podrobné sestavení uvedla pouze starostka obce Úněšov: „nejprve byly zjištěny problémy obce, vytvořena SWOT analýza, sepsán

²⁵⁹ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁶⁰ Rozhovor 5

²⁶¹ Rozhovor 1

²⁶² Rozhovor 4,5

²⁶³ Rozhovor 4

²⁶⁴ Rozhovor 5

²⁶⁵ Rozhovor 1

²⁶⁶ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁶⁷ Rozhovor 2

²⁶⁸ Rozhovor 2,4,5

²⁶⁹ Rozhovor 1,3

majetek a finance obce a na základě těchto informací byl rozvojový plán sestaven.²⁷⁰

15. Pokud dochází ke schválení investičních akcí, podle čeho zastupitelstvo obce většinou postupuje? (podle plánu strategického rozvoje, podle potřeb občanů, podle předvolebního programu, apod.)

Zastupitelstvo obce Pernarec a Krsy postupuje podle strategického plánu s ohledem na finanční možnosti.²⁷¹ Zastupitelé města Město Touškov a obce Úněšov se řídí především potřebami občanů. S tím rozdílem, že obec Úněšov bere v potaz i dostupnost dotací.²⁷² Zastupitelstvo města Nýřany jako jediná obec postupuje podle předvolebního programu. V zastupitelstvu má strana Sdružení nezávislých kandidátů Nýřany 2014 celkem dvanáct členů z devatenácti. Místostarostka uvedla, že „mají nadpoloviční většinu a mohou se tak řídit předvolebním programem.“²⁷³

16. Mají na rozhodnutí o investičních akcích zastupitelstvem vliv i rizika spojená s investicí? (např. neproplacení dotace, nezískání úvěru, vyčerpání všech peněžních prostředků, apod.)

V menších obcích, kterými jsou Krsy, Úněšov a Pernarec mají na rozhodnutí o investičních akcích vliv především dotace. Rozpočet těchto obcí je poměrně malý a proto se snaží investice financovat právě z dotačních příjmů. V případě neobdržení dotace, se daná investice posune do doby, než dotaci získají.²⁷⁴ Odlišné je to u měst Nýřany a Město Touškov, kde dotace není až tak prioritní. Pokud obce dotaci neobdrží, financují investice z vlastních finančních zdrojů.²⁷⁵

²⁷⁰ Rozhovor 4

²⁷¹ Rozhovor 3,5

²⁷² Rozhovor 2,4

²⁷³ Rozhovor 1

²⁷⁴ Rozhovor 3,4,5

²⁷⁵ Rozhovor 1,2

17. Dokázal/a byste si vzpomenout zda obec investovala do nějaké akce, která byla nevhodná nebo úplně zbytečná? Pokud ano, uveďte prosím, kdo se na tomto rozhodnutí podílel nejvíce?

Žádný z dotazovaných si nevybavil, že by obec nevhodně investovala. Vzhledem k faktu, že příprava projektů investičních akcí je drahá a dlouhodobá, obce se snaží všechny investice řádně promyslet a dotáhnout do zdárného konce.²⁷⁶

18. Poskytuje obec zpětnou vazbu k již realizovaným investicím?

Obce Krsy, Úněšov a Nýřany se snaží své realizované investice zveřejňovat prostřednictvím svých webových stránek.²⁷⁷ Obec Pernarec zpětnou vazbu k již dokončeným investicím poskytuje ve svém zpravodaji. Stejně tomu tak je i u města Město Touškov, které vydává nejen zpravodaj, ale informuje občany i pomocí patnácti minutového pořadu Touškov Live.²⁷⁸

²⁷⁶ Rozhovor 1,2,3,4,5

²⁷⁷ Rozhovor 1,4,5

²⁷⁸ Rozhovor 2,3

6 Diskuse

Na základě rozhovorů lze říci, že v obcích s počtem obyvatel menší než 1000 je hlavním iniciátorem starosta obce. Jeho role je zde dominantní a klíčová. Je to dáno především tím, že v těchto menších obcích je starosta jako jediný uvolněný a má největší přehled o dění a chodu obce. Členové zastupitelstva jsou naopak neuvolněni a fungují spíše jako poradní orgán starosty a podávají podněty o významných investičních akcích spíše v menší míře. Jinak je tomu v obcích s počtem obyvatel nad 1000. Starostové jsou zde také uvolněni, ale hlavním subjektem zde bývá především rada obce i jednotliví zastupitelé. Výzkum studie Radka Kopřivy, Jana Čopíka a Jaroslava Čmejreka *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí* také prokázal, že pozice starosty je v rámci rozhodování v menších obcích stěžejní, ale v obcích s větším počtem obyvatel vstupuje do oblasti rozhodování a rozvoje obce více aktérů.²⁷⁹ Ovšem provedený výzkum ve správním obvodu Nýřany nelze zcela ztotožnit se studií těchto autorů. Do oblasti šetření R. Kopřivy, J. Čopíka a J. Čmejreka je zahrnuto 22 obcí a výzkum je mnohem rozsáhlejší a podrobnější.²⁸⁰ Práci lze ale porovnat se studií autorů uvedenou v knize *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. Kolektiv autorů si pro svůj výzkum v rámci stanovení kolektivních cílů vybral tři obce s počtem obyvatel do 1113.²⁸¹ Na základě výzkumu autoři také zdůrazňují, že v malých obcích se potvrzuje klíčová role starosty a zastupitelé pouze přispívají k realizaci menších rozvojových projektů.²⁸² Zároveň ale uvádějí, že míra dominance starosty se může obec od obce lišit.²⁸³ S tímto stanoviskem lze souhlasit, protože výzkum této práce se zabýval pouze pěti obcemi a neprováděl šetření ve všech obcích. Nelze tedy jednoznačně stanovit, že starosta je klíčová osoba ve všech malých obcích České republiky.

²⁷⁹ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK, Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia - Slovak Sociological Review* [online]. 2017, Volume 49, No. 5, 498 [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20-%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

²⁸⁰ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK., Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia - Slovak Sociological Review* [online]. 2017, Volume 49, No. 5, 505-506 [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20-%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

²⁸¹ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 66 - 67

²⁸² BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 73

²⁸³ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 77

Ve většině zkoumaných obcí této práce bylo prokázáno, že se v rámci zastupitelstva konají neveřejné schůzky nebo tzv. porady před oficiálním zasedáním. V tomto případě ale nelze jasně říci, že by velikost obce sehrávala významnou roli. Na základě pěti vybraných obcí bylo zjištěno, že v největší obci se pracovní jednání koná pouze jedenkrát do roka a to za účelem schvalování rozpočtu. V další z větších zkoumaných obcí neoficiální zasedání zastupitelstva nemá, pouze se zde pořádají neveřejné pracovní schůzky za přítomnosti rady obce. Předmětem pracovní schůzky zde bývají jednotlivé body programu veřejného zasedání zastupitelstva. V menších obcích mají neoficiální schůzky formou tzv. porad. Tyto porady se zde konají přibližně třikrát až sedmkrát do roka. Agendou těchto porad zde bývá řešení problémů obce a programu veřejného zasedání nebo řešení věcí neveřejného typu. Důvodem ale bývá i prevence vzniku konfliktů na následném veřejném zasedání. V obci s nejmenším počtem obyvatel se žádné neveřejné schůzky nekonají z důvodu transparentnosti obce. Různé funkce neveřejných zasedání uvádí ve své studii i R. Kopřiva, J. Čopík a J. Čmejrek.²⁸⁴

V otázce rozpočtu obce lze říci, že se všechny zkoumané obce shodují. Rozpočet je zde sestavován přibližně stejným způsobem a na jeho sestavení se podílí starosta nebo rada obce za pomoci finančních výborů popřípadě finančních úřadů. Ze tří zkoumaných obcí se rozpočet řeší na neoficiálních zasedáních zastupitelstva. Rozpory v oblasti rozpočtů obcí výzkum nezaznamenal u žádných zkoumaných subjektů. Velikost obce je rozhodující v oblasti investičních akcí jednotlivých obcí. Menší obce disponují oproti těm větším obcím nižšími finančními zdroji. Investiční akce těchto obcí jsou závislé především na obdržení dotačních titulů. Pro větší obce nejsou dotace až tak prioritní záležitostí, v případě neobdržení dotace, investiční akce zafinancují z vlastních finančních zdrojů. Rozdíl mezi obcemi lze sledovat i v podnětech pro návrh investic. Menší obce se řídí převážně finančními možnostmi, momentálními potřebami v souladu se strategickým rozvojovým plánem. Obce s vyššími příjmy se řídí především podle naléhavosti nebo předvolebním programem. Stejně jako rozpočet se v některých obcích stávají investiční akce předmětem diskuze na neoficiálních zasedáních zastupitelstva. Výzkum prokázal, že v žádných

²⁸⁴ KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK, Jaroslav. Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí. *Sociológia - Slovak Sociological Review* [online]. 2017, Volume 49, No. 5, 498 [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20-%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

zkoumaných municipalitách nedochází v oblasti rozhodování o investicích ke konfliktům a že se převážná většina zastupitelstva vždy na dané investici shoduje.

7 Závěr

Cílem diplomové práce bylo odhalit, zda ve zkoumaných samosprávách obcí existují společné proměnné v oblasti stanovování cílů a zjistit jaké procesy rozhodování probíhají uvnitř těchto samospráv. Dále bylo cílem zjistit, zda se rozhodování o významných investičních akcích a rozpočtu řeší na oficiálních zasedáních nebo zda pořádá vedení obce neveřejné pracovní schůzky či porady. Protože, jak zmiňuje kolektiv autorů v knize *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*, většina důležitých rozhodnutí může právě probíhat mimo veřejné zasedání.²⁸⁵ Ke zjištění procesů, které se odehrávají uvnitř samospráv, byla využita metoda polostandardizovaných rozhovorů s jednotlivými zástupci obcí.

Výzkum prokázal, že role starostů v oblasti rozhodování je důležitá především v malých obcích. V obcích s větším počtem obyvatel vstupuje do oblasti rozhodování více aktérů, mezi které patří např. rada obce nebo jednotliví zastupitelé. Velikost obce se tak projevuje jako podstatná proměnná v oblasti rozvojových návrhů obcí. Dále bylo zjištěno, že ve většině zkoumaných obcí se konají neveřejné pracovní schůzky nebo porady zastupitelstva. Velikost obce zde ale není rozhodující. V největší obci se zastupitelstvo schází pouze jedenkrát do roka z důvodu schvalování rozpočtu. V ostatních obcích, ve kterých se konají pracovní schůzky nebo porady bývá předmětem jednání řešení problémů obce, příprava bodů programu veřejného zasedání nebo řešení věcí neveřejného typu. Důvodem ale bývá i prevence vzniku konfliktů na následném veřejném zasedání. Organizátorem těchto pracovních jednání a porad je ve všech obcích starosta obce.

Ačkoliv jsou obce z hlediska počtu obyvatel odlišné, rozpočet sestavují přibližně shodným způsobem. Forma rozpočtu je vytvářena starostou nebo radou obce za pomoci finančních výborů popřípadě finančních úřadů. Velikost obce se ale ukazuje významná v oblasti investičních akcí jednotlivých obcí. Obce s menším počtem obyvatel disponují oproti těm větším obcím nižšími finančními zdroji. Investiční akce těchto obcí jsou závislé na financích plynoucích z dotačních titulů. Pro větší obce nejsou dotace až tak důležité. V případě, že jim dotace nejsou poskytnuty, zafinancují investiční akce z vlastních finančních zdrojů.

²⁸⁵ BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 2011, s. 78

V rámci šetření bylo prokázáno, že ve zkoumaných municipalitách nevznikají v oblasti rozhodování o investicích a rozpočtu konflikty. Převážná většina zastupitelstva se vždy v otázkách rozpočtu a investic shoduje.

Práce poukázala na fakt, že rozvoj obce je především určován osobami, které jsou ve vedení obce. Občané zkoumaných municipalit se na stanovování rozvojových aktivit obce podílejí pouze v nepatrné míře. Otázkou tedy je, zda by se občané obcí neměli více zapojovat do rozhodování obcí a zda by se veškerá agenda neměla řešit pouze na veřejných zasedáních.

8 Seznam použitých zdrojů

BALÍK, Stanislav. *Komunální politika: Obce, aktéři a cíle místní politiky*. Praha: Grada Publishing a.s., 2009. 256 s. ISBN 978-80-247-2908-4

BALÍK, Stanislav (ed.) *Komunální volby v České republice v roce 2002*. 1.vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2003. 143 s. ISBN 80-210-3211-1

BALÍK, Stanislav, GONGALA, Petr, GREGOR, Kamil. *Dvacet let komunálních voleb v ČR*. 1.vyd. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury: Masarykova univerzita, 2015. 159 s. ISBN 978-80-7325-381-3 (CDK) ISBN 978-80-210-8000-3 (Masarykova univerzita)

BERNARD Josef, KOSTELECKÝ Tomáš, ILLNER Michal, VOBECKÁ Jana. *Samospráva venkovských obcí a místní rozvoj*. 1.vyd. Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ (SLON), 2011. 236 s. ISBN 978-80-7330-203-0

ČERMÁK Daniel, VOBECKÁ Jana, BERNARD Josef, ILLNER Michal, KOSTELECKÝ Tomáš, PATOČKOVÁ Věra, STACHOVÁ Jana, VAJDOVÁ Zdenka. *Spolupráce, partnerství a participace v místní veřejné správě: význam, praxe, příslib*. 1.vyd. Praha: SOCIOLOGICKÉ NAKLADATELSTVÍ (SLON) v koedici se Sociologickým ústavem AV ČR, v.v.i., 2011. 181 s. ISBN 978-80-7330-202-3

ČMEJREK, Jaroslav, BUBENÍČEK, Václav, ČOPIK, Jan. *Demokracie v lokálním politickém prostoru*. 1.vyd. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. 240 s. ISBN 978-80-247-3061-5

ČMEJREK, Jaroslav, KUBÁLEK, Michal, PÁTEK, Zdeněk, DOSTÁL, Pavel. *Moderní společnost a problémy politiky*. 3.vyd. Praha: Česká zemědělská univerzita v Praze, Provozně ekonomická fakulta, 2004. 302 s. ISBN 80-213-0841-9

ČMEJREK, Jaroslav. *Obce a regiony jako politický prostor*. Praha: Alfa nakladatelství, 2008. 176 s. ISBN 978-80-87197-00-4

KOČÍ, Roman. *Obecní samospráva v České republice: praktická příručka s judikaturou*. 1.vyd. Praha: Leges, 2012. 240 s. ISBN 978-80-87576-28-1

ŠARADÍN, Pavel, OUTLÝ Jan. *Studie o volbách do zastupitelstev v obcích*. 1.vyd. Olomouc: Univerzita Palackého, 2004. ISBN 80-244-0798-1

Internetové zdroje:

Bytový odbor, Životní prostředí. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/bytovy-odbor/>

CÍSAŘOVÁ Eliška, PAVEL Jan. *Průvodce komunálními rozpočty aneb jak může informovaný občan střežit obecní pokladnu*. Transparency international [online]. [cit.16.9.2017]. Dostupné z: https://www.transparency.cz/wp-content/uploads/kr_pruvodce2008.pdf

Cyklobus Český les. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyransy.cz/mesto/obchody-sluzby-atd/dopravni-spojeni/cyklobus/>

Daňové příjmy rozpočtů krajů a obcí dle zákona o rozpočtovém určení daní. [online] Finanční správa. [cit.16.9.2017]. Dostupné z: <http://www.financnisprava.cz/cs/dane-a-pojistne/kraje-a-obce/danove-prijmy-kraju-a-obci/danove-prijmy-rozpocet-kraju-a-obci-3736>

Dálnice D5. [online] Dálnice – Silnice.cz [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <http://www.dalnice-silnice.cz/D5.htm>

Databáze demografických údajů za obce ČR [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit.30.10.2017] Dostupné z <https://www.czso.cz/csu/czso/databaze-demografickych-udaju-za-obce-cr>

Dopravní spojení. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyransy.cz/mesto/obchody-sluzby-atd/dopravni-spojeni/>

Elektronická podatelna: Městský úřad Nýřany. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/e-podatelna/>

Evidence obyvatel, Matrika. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/matrika-eo/>

Googlemaps.cz [online] Google.cz [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/@49.7102851,13.2005816,12z/data=!5m1!1e1>

Googlemaps.cz [online] Google.cz [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <https://www.google.cz/maps/dir/330+23+N%C3%BD%C5%99any/D5/@49.7115991,13.2068861,15z/data=!3m1!4b1!4m13!4m12!1m5!1m1!1s0x470a92eff4b2e7e3:0x400af0f66158f00!2m2!1d13.2046047!2d49.7127158!1m5!1m1!1s0x470af43b5315cc0f:0x60f5efb2d86c2acb!2m2!1d13.216712!2d49.7050409!5m1!1e1>

HOLEČEK Jan, BINEK Jan, GALVASOVÁ Iva, CHABIČOVSKÁ Kateřina, SVOBODOVÁ Hana. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech.* [online]. 1. vyd. Brno: GaREP Publishing, 2009. s. 21. [cit. 25.9.2017] ISBN 978-80-904308-2-2 Dostupné z: http://www.garep.cz/wp-content/uploads/2009/03/Obec_souvislosti.pdf

Charakteristika SO ORP Nýřany [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 12.10.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/documents/11252/17841562/nyrany.pdf/b9fa5d54-f069-4163-8654-3a5925a3f5d8?version=1.6>

Charakteristika školy. [online] Základní škola a mateřská škola Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://zspernarec.namiste.cz/index.php/charakteristika-skoly>

Informace o obci. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 2.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/obec-1/informace-o-obci/historie/>

Kam jít a co s sebou, když potřebuji vyřídit. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/kam-jit-kdyz-potrebuji-vyridit/>

Katastr nemovitostí Pernarec. [online] kurzy.cz [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://regiony.kurzy.cz/katastr/pernarec/>

Komise. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/samosprava/komise-1/>

Komunitní plán 2013 – 2014. [online] Touškovsko Mikroregion [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskovsko.cz/20-komunitni-plan-2013-2014/>

KOPŘIVA, Radek, ČOPÍK, Jan, ČMEJREK, Jaroslav. *Mechanismy rozhodování o investičních záměrech a rozpočtech obcí.* Sociológia - Slovak Sociological Review [online]. 2017, Volume 49, No. 5, [cit. 16.11.2017]. Dostupné z: <https://www.sav.sk/journals/uploads/10190908Copik%20-%20zalomena%20OK%20fin.pdf>

Kroužky. [online] ZŠ Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: http://skola.touskov.cz/informaceprorodice_krouzky.html

Krsy. [online] Místopisy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7487/krsy/>

Krsy. [online] Místopisy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7487/krsy/soucasnost/>

KUBÁLEK, Michal, BUBENÍČEK, Václav. *Charakter lokální politiky v suburbánním politickém prostoru.* [online]. Acta Politologica, 2017, Vol. 4, No. 3, s. 284 ISSN 1803–8220. [cit. 8.9.2017] Dostupné z: <http://acpo.vedeckecasopisy.cz/publicFiles/00322.pdf>

Kultura a sport. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/m/kultura-a-sport/>

Kultura v Nýřanech. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/kultura-1/>

Kulturní ročenka Města Touškova. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: http://www.touskov.cz/e_download.php?file=data/editor/139cs_2.pdf&original=Kulturni+rocenka+Mesta+Touskova+2014.pdf

Malý lexikon obcí České republiky- 2015. [online] Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 12.9.2017] Dostupné z : <https://www.czso.cz/csu/czso/maly-lexikon-obci-ceske-republiky-2015>

Mapa města. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mesto/mapa-mesta/>

Město Touškov [online]. Města a obce online. [cit. 26.10.2017] Dostupné z: http://mesta.obce.cz/obce_po.asp?zujpo=559211

Město Touškov. [online] Místopisy.cz [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/pruvodce/obec/7493/mesto-touskov/>

Město Touškov (okres Plzeň- sever) [online]. Veřejná databáze. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 26.10.2017] Dostupné z: https://vdb.czso.cz/vdbvo2/faces/cs/index.jsf?page=profil-uzemi&uzemiprofil=31588&u=__VUZEMI__43__559211#

Místní tisk. [online] Touškovsko Mikroregion [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskovsko.cz/17-mistni-tisk/>

Municipální rozpočet [online]. Portál na podporu rozvoje obcí ČR. [cit. 26.9.2017] Dostupné z: <http://m.rozvojobci.cz/news/municipalni-rozpocet1/>

Nadstandardní aktivity v MŠ [online] Mateřská škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <http://www.ms.touskov.cz/?stranka=krouzky>

Náplň práce odboru sociálních věcí a zdravotnictví Městského úřadu Nýřany. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: http://www.nyrany.cz/e_download.php?file=data/kontakty/subjekty/poznamkacs14_2.pdf&original=Web+stránky+náplň+práce+odboru.pdf

Nabídka zájmových aktivit 2017 – 2018. [online] DDM Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <http://ddmnyrany.cz/krouzky/>

Nýřany [online]. Města a obce online. [cit.12.10.2017] Dostupné z: http://mesta.obce.cz/obce_orp.asp?zujorp=559300

Obce – ČR. [online] Regionální informační servis [cit. 2.11.2017] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=559563&zsj=023639>

Obce – ČR. [online] Regionální informační servis [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.risy.cz/cs/vyhledavace/obce/detail?zuj=559563&zsj=023639>

Obchody, služby, lékaři, úřady, instituce. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/obchody-sluzby-atd/>

Obchody / Služby. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/sluzby-ve-meste/obchody-sluzby/zdravotnictvi/>

Obyvatelstvo v obcích Plzeňského kraje k 1.1.2017 [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

Obyvatelstvo v obcích Plzeňského kraje 2016 [online] Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/obyvatelstvo-v-obcich-plzenskeho-kraje-2016>

Ocenění. [online] CPOS Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.pecovatelskasluzba.cz/oceneni>

Odbory úřadu. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/odbory-uradu-1/>

Odjezdy autobusů. [online] Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/aktuality/odjezdy-autobusu/?ftresult=mhd>

O obci. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://www.pernarec.cz/o-obci/>

Organizace a složky zřizované městem. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/mesto/organizace-a-slozky-zrizovane-mestem/>

Orgány územní samosprávy. [online] Portál veřejné správy. *301 Moved Permanently.* Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 30.10.2017]. Dostupné z: <http://seznam.gov.cz/ovm/municipalityAdditionDetail.do?path=PERNAREC>

Ostatní úřady. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <http://www.pernarec.cz/ostatni-urady/>

O úřadu. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyrany.cz/urad-2/>

Plánování trasy. [online] Mapy.cz [cit. 2.11.2017] Dostupné z: <https://mapy.cz/zakladni?planovani-trasy&x=13.1253342&y=49.8627506&z=13&rc=9366hxWbRX93UmHxW7jS&rs=muni&rs=muni&ri=1453&ri=1465&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=>

Plánování trasy. [online] Mapy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z:
<https://mapy.cz/dopravni?planovani-trasy&x=13.0649596&y=49.9303239&z=16&rc=93G3KxXA35jMfis4&rs=muni&rs=coord&ri=1436&ri=&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=>

Plánování trasy. [online] Mapy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z:
<https://mapy.cz/dopravni?planovani-trasy&x=13.0945042&y=50.0120618&z=9&rc=9eCYDxW0fT93G3KxXA359d3IBxY7fg&rs=muni&rs=muni&rs=muni&ri=1243&ri=1436&ri=1253&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=&rt=>

Plánování trasy. [online] Mapy.cz [cit. 4.11.2017] Dostupné z:
<https://mapy.cz/dopravni?planovani-trasy&x=13.1020405&y=49.9122929&z=12&rc=93G3KxXA3593UmHxW7jS&rs=muni&rs=muni&ri=1436&ri=1465&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&mrp=%7B%22c%22%3A111%7D&rt=&rt=>

Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2017 [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 30.10.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

Počet obyvatel v obcích Plzeňského kraje k 1. 1. 2017 [online]. Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/xp/pocet-obyvatel-v-obcich-plzenskeho-kraje-k-1-1-2017>

Počty domů a obyvatel v Nýřanech. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyranycz/mesto/o-meste/historie/historie-nyran/obyvatelstvo/>

Povinné informace. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z:
<http://www.krsy.cz/obecni-urad/povinne-informace/>

Povinné informace. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/urad-obce/povinne-informace/subjekt-obec-unesov-1.html>

Projekt ZŠ a MŠ Nýřany 22. [online] ZŠ a MŠ Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <https://sites.google.com/a/zsnyrany.cz/web/uredni-deska/projektzsamsnyrany22>

Projekt ZŠ a MŠ Nýřany 22. [online] ZŠ a MŠ Nýřany [cit. 21.10.2017] Dostupné z: <https://sites.google.com/a/zsnyrany.cz/web/uredni-deska/projektzsamsnyrany22>

Rezervační systém – OP+CP. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyřany.cz/urad-2/rezervacni-system-opcp/>

Rozhodovací problémy veřejného sektoru [online]. Portál na podporu rozvoje obcí ČR. [cit. 26.9.2017] Dostupné z: <http://m.rozvojobci.cz/news/rozhodovaci-problemy-verejneho-sektoru/>

Rozvojové možnosti obcí. [online]. Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. [cit. 25.9.2017] Dostupné z: https://www.mmr.cz/getmedia/5a2e3c9c-0a0e-4737-a66e-a67424bc24c6/Brozura-Rozvojove-moznosti-obci-MMR_Brozura.pdf

Rozvojový strategický dokument obce Úněšov na období 2015 – 2018. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: http://www.unesov.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah822_1.pdf&original=Strateg.+r.+dok.pdf

Seznam organizací. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/obec-1/seznam-organizaci/>

Služby [online] CPOS Město Touškov [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.pecovatelskaslužba.cz/sluzby>

SOSL a MAS Náš region. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/spolky-sdruzeni/sosl-a-mas-nas-region/>

Spolky. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/spolky/>

Sportovní areál. [online] TJ Sokol Město Touškov z.s. [cit. 29.10.2017] Dostupné z: <http://www.tjsokolmestotouskov.cz/sportovi-areal/>

Sport a volný čas ve městě Nýřany. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 25.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyřany.cz/mesto/sport-a-volny-cas/>

Stavební odbor. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/stavebni-odbor/>

Stavební technik a silniční správní úřad. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/odbory/stavebni-technik/>

Strategický plán obce Pernarec 2017- 2021 [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z: http://www.pernarec.cz/e_download.php?file=data/editor/97cs_2.pdf&original=Strategický%20plán%20Pernarec_FINAL.pdf

Střípky z naší mateřinky [online] Mateřská škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: <http://www.ms.touskov.cz/?stranka=stripky>

Titulní strana. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/titulni-strana/>

Touškovsko - mikroregion (Město Touškov, Újezd nade Mží, Bdeněves, Kozolupy, Vochov, Myslinka) [online] Touškovsko Mikroregion [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskovsko.cz/>

Údaje o městě. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyřany.cz/mesto/o-meste/udaje-o-meste/>

Úřední deska. VOLBY. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z:
http://www.krsy.cz/e_download.php?file=data/uredni_deska/obsah468_1.pdf&original=v%C3%BDsledky.pdf

Ústava České republiky. [online] Poslanecká sněmovna parlamentu České republiky. [cit. 13.9.2017] Dostupné z: <https://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>

Vedení města. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mestsky-urad/vedeni-mesta/>

Vedení úřadu. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z: <http://www.nyřany.cz/urad-2/vedeni-uradu/>

Volný čas. [online] Oficiální stránky obce Úněšov [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.unesov.cz/volny-cas/>

Výroční zpráva 2014/2015. [online] ZŠ Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z:
<http://skola.touskov.cz/dokumenty/v%C3%BDro%C4%8Dn%C3%AD%20zpr%C3%A1va%2020142015.pdf>

Vzdělávací programy. [online] Obec Krsy [cit. 4.11.2017] Dostupné z: <http://www.krsy.cz/aktualni-informace-1/vzdelavaci-programy/>

Základní škola Město Touškov. [online] Základní škola Město Touškov [cit. 28.10.2017] Dostupné z: http://www.skola.touskov.cz/index_special.html

Základní údaje. [online] Město Touškov [cit. 26.10.2017] Dostupné z: <http://www.touskov.cz/mesto/zakladni-udaje/>

Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy.
301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 13.9.2017].

Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

Zákon č. 128/2000 Sb. - o obcích (obecní zřízení) - Text předpisu - Portál veřejné správy.
301 Moved Permanently [online]. Copyright © Ministerstvo vnitra [cit. 25.9.2017].

Dostupné z:

<https://portal.gov.cz/app/zakony/zakonPar.jsp?idBiblio=49296&nr=128~2F2000&rpp=15#local-content>

Zastupitelstvo. [online] Oficiální stránky města Nýřany [cit. 20.10.2017] Dostupné z:
<http://www.nyřany.cz/urad-2/povinne-informace/subjekt-zastupitelstvo-35.html>

Zastupitelstvo obce. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:
<http://www.pernarec.cz/urad-obce/zastupitelstvo-obce/>

ZŠ a MŠ Pernarec. [online] Oficiální stránky obce Pernarec [cit. 30.10.2017] Dostupné z:
<http://www.pernarec.cz/zs-a-ms-pernarec/>

Zdroje obrazové přílohy:

Příloha č. 1: Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností města Nýřany SO ORP Nýřany. [online] Český statistický úřad | ČSÚ. [cit. 29.11.2017] Dostupné z:
<https://www.czso.cz/documents/11252/17841562/ORP3208.png/3ab4a1ac-966e-4ddd-9cce-d5bb54d2a904?version=1.1&t=1465972405835>

Seznam rozhovorů:

Rozhovor 1 – Nýřany (6 981 obyvatel, výše příjmů cca 157 milionů), zastupitelka od r. 2006, místostarostka od r. 2010

Rozhovor 2 – Město Touškov (2 137 obyvatel, výše příjmů cca 44 milionů), starostka od r. 2014

Rozhovor 3 – Pernarec (764 obyvatel, výše příjmů cca 30 milionů), starosta od r. 2014

Rozhovor 4 – Úněšov (573 obyvatel, výše příjmů cca 13 milionů), starostka od r. 2006

Rozhovor 5 – Krsy (232 obyvatel, výše příjmů cca 6 milionů), starosta od r. 1998

9 Seznam tabulek

Tabulka 1: Vývoj počtu obyvatel - Nýřany	36
Tabulka 2: Vývoj počtu obyvatel – Město Touškov.....	41
Tabulka 3: Vývoj počtu obyvatel - Pernarec	44
Tabulka 4: Vývoj počtu obyvatel - Úněšov	47
Tabulka 5: Vývoj počtu obyvatel - Krsy	49

10 Přílohy

Příloha č. 1 Mapa správního obvodu obce s rozšířenou působností města Nýřany

Příloha č. 2: Seznam otázek pro rozhovory se starosty a místostarosty obcí

Zastupitelstvo obce:

Kraj:

Okres:

Počet členů zastupitelstva obce:

1. Kdo především přichází s návrhem investiční akce ve Vaší obci?
2. Jak často se schází zastupitelstvo Vaší obce před veřejným zasedáním zastupitelstva obce a proč? Kdo obvykle svolává neveřejné zasedání zastupitelstva?
3. Kdo má obvykle nejčastěji slovo na zasedáních zastupitelstva? (veřejné i neveřejné zasedání)
4. Jakým způsobem je sestavován rozpočet Vaší obce?
5. Bývá rozpočet obce jednou z položek diskuze na jednáních zastupitelstva před řádným zasedáním zastupitelstva?
6. Je ve Vaší obci momentálně nějaký rozpor v oblasti rozpočtu obce, který se řeší na zasedáních zastupitelstva? Popřípadě existují odlišné názory zastupitelů v oblasti rozpočtu obce?
7. Má Vaše obec v současné době v plánu nějakou/nějaké investiční akci/akce?
8. Bývá investiční akce nejprve předjednána na neveřejném zasedání zastupitelstva?
9. Jsou rozhodnutí jednotlivých zastupitelů o investiční akci většinou shodné?
10. Jsou v rámci významných investičních akcí vedené rozporné diskuze během zasedání zastupitelstva obce? Pokud ano, mohl/a byste prosím uvést nějaký příklad?
11. Co je většinou hlavním podnětem pro návrhy investičních akcí ve Vaší obci? (plán rozvoje obce, podpora života občanů, podpora školství, podpora místních spolků, podpora životního prostředí)
12. Podílí se občané Vaší obce na rozhodování o důležitých investičních akcích? (valná hromada, dotazníkové šetření prostřednictvím internetových stránek obce, apod.)
13. Pociťuje obec vyšší účast občanů obce, když se na veřejných zasedáních zastupitelstva řeší významné investiční akce?
14. Má Vaše obec zpracovaný strategický plán rozvoje? Pokud ano, kdo byl iniciátorem tohoto plánu, jakým způsobem byl sestaven?

15. Pokud dochází ke schválení investičních akcí, podle čeho zastupitelstvo obce většinou postupuje? (podle plánu strategického rozvoje, podle potřeb občanů, podle předvolebního programu, apod.)
16. Mají na rozhodnutí o investičních akcích zastupitelstvem vliv i rizika spojená s investicí? (např. neproplacení dotace, nezískání úvěru, vyčerpání všech peněžních prostředků, apod.)
17. Dokázal/a byste si vzpomenout zda obec investovala do nějaké akce, která byla nevhodná nebo úplně zbytečná? Pokud ano, uvedl/a byste prosím, kdo se na tomto rozhodnutí podílel nejvíce?
18. Poskytuje obec zpětnou vazbu k již realizovaným investicím?